

ห้องสมุดมนุษย์ออนไลน์

โดย

ปรียานุช คลอวุฒิวัฒน์

บรรณารักษ์เชี่ยวชาญ

กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คำนำ

โครงการ “ห้องสมุดมนุษย์ออนไลน์” ของกลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นส่วนหนึ่งของการสืบสานศาสตร์พระราชาเพื่อสร้างคุณค่าในงานจัดหางองค์ความรู้ของหอสมุดรัฐสภา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ ๑) เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้หรือสารสนเทศอย่างหลากหลาย ผ่านกิจกรรม “ห้องสมุดมนุษย์” นอกเหนือจากการให้บริการทรัพยากรห้องสมุดในรูปแบบปกติ อันเป็นการเผยแพร่ความรู้ในรูปแบบที่รองรับกับฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ๒) เพื่อแก้ปัญหาข้อจำกัดด้านงบประมาณและสถานที่ในการจัดเก็บทรัพยากร ๓) เพื่อเป็นการสืบสานศาสตร์พระราชาในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ อย่างเป็นรูปธรรม อันเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง ทั้งนี้ ได้มีการดำเนินการเชิญผู้มีองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ มาบรรยายและบันทึกในรูปแบบปริทัศน์ เพื่อนำไปเผยแพร่ในช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการผู้แทนราษฎร ซึ่งทำให้องค์ความรู้เหล่านี้เผยแพร่ได้อย่างรวดเร็วในวงกว้าง ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา สถานที่ ผู้ชมสามารถเลือกรับชมได้ตามความสนใจของแต่ละบุคคล และเป็นเวทีในการแสดงความรู้ความสามารถของบุคลากรของสำนักงานสภาผู้แทนราษฎร การสะสมองค์ความรู้เพื่อเผยแพร่ให้กับคนทั่วไปนี้จะเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับองค์กรอีกทางหนึ่งอีกด้วยเนื่องจากเป็นประโยชน์กับประชาชนทั่วไป ผู้จัดทำในฐานะที่เป็นผู้ริเริ่มโครงการนี้จึงได้ขอเสนอถึงการดำเนินการห้องสมุดมนุษย์ออนไลน์ที่ผ่านมามาตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบัน มีการเผยแพร่ไปแล้วทั้งหมด ๕ เล่ม รวม ๑๓ ตอน ซึ่งตั้งแต่เล่มที่ ๒ จะดำเนินการโดยคณะทำงานดำเนินการห้องสมุดมนุษย์ออนไลน์ ของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการผู้แทนราษฎร ทั้งหมดนี้จะช่วยให้งานจัดหางองค์ความรู้ของหอสมุดรัฐสภาเกิดคุณค่าอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาทุกลำดับชั้นที่คอยเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ และให้การสนับสนุนจนการดำเนินการนี้สำเร็จลุล่วงมาจนถึงปัจจุบัน

ปรียานุช คลอวุฒิวัฒน์

มีนาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

	หน้า
ความหมายของห้องสมุดมนุษย์	๑
ที่มาของโครงการห้องสมุดมนุษย์ออนไลน์ ของหอสมุดรัฐสภา	๒
โครงการห้องสมุดมนุษย์ออนไลน์	๔
คณะทำงานดำเนินการห้องสมุดมนุษย์ออนไลน์	๗
บทวิเคราะห์ถอดบทเรียนจากการจัดทำหนังสือมนุษย์ เล่มที่ ๑ และ เล่มที่ ๒	๙
รายละเอียดหนังสือมนุษย์ ๕ เล่ม ที่เผยแพร่แล้ว	๑๖
<ul style="list-style-type: none"> ● หนังสือมนุษย์ ฉบับปฐมฤกษ์ ● หนังสือมนุษย์ เล่มที่ ๒ ● หนังสือมนุษย์ เล่มที่ ๓ ● หนังสือมนุษย์ เล่มที่ ๔ ● หนังสือมนุษย์ เล่มที่ ๕ 	๑๖ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๓
รายชื่อหนังสือมนุษย์ที่อยู่ในระหว่างดำเนินการจัดทำ	๔๔
บรรณานุกรม	๔๕

ความหมายของห้องสมุดมนุษย์ Human Library Online

ห้องสมุดมนุษย์ (Human Library : HL) คือ “นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์ในการจัดห้องสมุด ซึ่งการจัดห้องสมุดมนุษย์นี้เป็นสิ่งที่น่าสนใจในการพัฒนาและใช้เป็นที่สร้างเสริมวัฒนธรรมและสังคมแห่งการเรียนรู้ อีกช่องทางหนึ่งที่ใช้งบประมาณน้อยแต่มีคุณค่าสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการให้วิทยาทาน/ความรู้เป็นการสร้างกุศลสำหรับผู้เป็นหนังสือมีชีวิต (living books) และสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้อ่าน” (หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๖) บางท่านจึงเรียกห้องสมุดมนุษย์ว่าห้องสมุดมีชีวิต ซึ่งหนังสือมีชีวิตนี้ หมายถึง บุคคลผู้มีความรู้ประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ และต้องการถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้รับรู้ (คงศักดิ์ สังฆมานนท์, ๒๕๕๗) มีกระบวนการดำเนินการคล้ายห้องสมุดปกติ โดยมีปรัชญาสำคัญว่า “การไม่ตัดสินเนื้อหาหนังสือจากปกหนังสือ” เพื่อเป็นการลดอคติของบุคคลที่อาจมีต่อกัน (จักรกฤษณ์ สิริริน, ๒๕๖๑)

การจัดกิจกรรมห้องสมุดมนุษย์ สามารถจัดได้หลายรูปแบบทั้งแบบพบปะสนทนากับผู้ที่ เป็นหนังสือมนุษย์โดยตรงทั้งแบบตัวต่อตัวและแบบเป็นกลุ่ม โดยมีการยืมเหมือนหนังสือเล่มตามระยะเวลาที่กำหนด แล้วจึงนำหนังสือมาส่งคืน รูปแบบของการจัดประชุมและเชิญให้ผู้สนใจเลือกเข้าฟังตามความสนใจ นอกจากนี้ยังมีการจัดทำในรูปแบบออนไลน์ โดยอาจทำเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือวีดิทัศน์ อีกด้วย ซึ่งการจัดทำห้องสมุดมนุษย์นี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการถ่ายทอดความรู้ที่อยู่ในตัวคนและไม่ได้มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรแก่ผู้อื่น

สำหรับหอสมุดรัฐสภาได้ให้คำจำกัดความ “ห้องสมุดมนุษย์ออนไลน์” เอาไว้ว่า เป็นกิจกรรมหนึ่งของหอสมุดรัฐสภา ที่นำมนุษย์มาถ่ายทอดองค์ความรู้แทนหนังสือเล่ม โดยเรียกผู้ถ่ายทอดความรู้ดังกล่าวว่า “หนังสือมนุษย์” และเผยแพร่ในลักษณะออนไลน์ ซึ่งเป็นช่องทางการถ่ายทอดองค์ความรู้ในรูปแบบหนึ่งที่ช่วยลดข้อจำกัดด้านงบประมาณ และสถานที่ อีกทั้งยังสามารถเผยแพร่ความรู้ในวงกว้าง เหมาะกับยุค New Normal”

ที่มาของโครงการห้องสมุดมนุษยออนไลน์ ของหอสมุดรัฐสภา

โครงการ “ห้องสมุดมนุษยออนไลน์” ของหอสมุดรัฐสภา เริ่มต้นจากการที่ผู้จัดทำ (นางสาว ปรียานุช คลอวุฒิวินน์) ได้นำเสนอ ข้อเสนอแนวคิดการปรับปรุงหรือพัฒนางาน เรื่อง “การสืบสานศาสตร์ พระราชาเพื่อสร้างคุณค่าในงานจัดหาคำความรู้ของห้องสมุดรัฐสภา” ในการประเมินสมรรถภาพ เพื่อดำรง ตำแหน่งประเพณีวิชาการ (ระดับเชี่ยวชาญ) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม ๓ ส่วน ได้แก่ ๑) การจัดหาคำความรู้ตาม หลักเศรษฐกิจพอเพียง ๒) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดหาคำความรู้ของห้องสมุด ๓) การจัด กิจกรรมห้องสมุดมนุษย ข้อเสนอนี้ได้เสนอไว้ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ และเมื่อผู้จัดทำได้เริ่มดำเนินการจัดกิจกรรมห้องสมุด ออนไลน์ในเดือน กรกฎาคม ๒๕๖๓ จึงเป็นระยะเวลาที่โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กำลังระบาดอย่างรุนแรง ดังนั้น การจะทำกิจกรรมห้องสมุดมนุษยในรูปแบบที่พบปะสนทนากับผู้ที่เป็นหนังสือมนุษยโดยตรงจึงไม่เหมาะสม กับสถานการณ์ ผู้จัดทำจึงได้เลือกจัดทำเป็นโครงการ “ห้องสมุดมนุษยออนไลน์” แทนโดยใช้รูปแบบการบันทึก องค์ความรู้ที่บรรยายโดยวิทยากรผู้เป็นหนังสือมนุษยเป็นวีดิทัศน์แล้วนำไปเผยแพร่ในช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ของ สำนักงาน อันเป็นวิธีที่รองรับต่อฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวได้รับอนุญาตจาก เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้ดำเนินการได้ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓

กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้เริ่มดำเนินการจัดทำ หนังสือมนุษยครั้งแรกเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ โดยได้กราบเรียนเชิญประธานรัฐสภา (นายชวน หลีกภัย) เป็น หนังสือมนุษย (Human Book) ฉบับปฐมฤกษ์ เรื่อง “การกระจายโอกาสทางการศึกษา” ซึ่งมีการบันทึกวีดิทัศน์ เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๓ (ในการดำเนินการครั้งนี้ยังอยู่ภายใต้การดำเนินงานของกลุ่มห้องสมุด โดยมี นางสาวปรียานุช คลอวุฒิวินน์ บรรณารักษ์เชี่ยวชาญ กลุ่มงานห้องสมุด เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการและ ประสานงานทั้งหมด ซึ่งทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาได้ให้ความอนุเคราะห์ในการถ่ายทำ และตัดต่อวีดิทัศน์) ทั้งนี้ วีดิทัศน์ หนังสือมนุษย ฉบับปฐมฤกษ์ ได้รับอนุญาตให้เผยแพร่ผ่านทางช่องทางออนไลน์ ต่าง ๆ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และมีการเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ช่อง ๑๐ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา นอกจากนี้ยังได้รับอนุญาตจากประธานรัฐสภาให้ถอดบทสัมภาษณ์ ที่ยังไม่มีมีการตัดต่อมาจัดพิมพ์เป็นหนังสือเพื่อแจกเป็นที่ระลึกในโอกาสต่อไปอีกด้วย

ต่อมาภายหลังจึงได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการห้องสมุดมนุษยออนไลน์ขึ้นเพื่อมา รับผิดชอบดำเนินการเรื่องนี้โดยตรง ตามคำสั่งสำนักวิชาการที่ ๔/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔ โดยมี

คณะทำงานรวม ๙ คน โดยคณะทำงานฯ ปัจจุบันดำเนินการมาแล้วเป็นเวลาประมาณ ๑ ปี ได้ดำเนินการจัดทำหนังสือมนุษย์ รวม ๔ เล่ม (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๕) ออกเผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ

นอกจากนี้ คณะทำงานฯ ยังได้วางแผนการจัดทำหนังสือมนุษย์เรื่องอื่น ๆ ที่มีความน่าสนใจอย่างต่อเนื่อง ซึ่งคาดหวังว่าการดำเนินการดังกล่าว จะพัฒนาไปสู่การเป็นห้องสมุดมนุษย์ออนไลน์ที่สมบูรณ์ในอนาคต เป็นแหล่งรวมความรู้จากบุคคลผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย สามารถเข้าถึงได้สะดวก ปราศจากข้อจำกัดด้านเวลา สถานที่ และความเสี่ยงจากการติดเชื้อโรคต่าง ๆ สามารถตอบสนองต่อพฤติกรรม การเข้าถึงสารสนเทศในสังคมของคนยุคใหม่ได้อย่างดี อีกทั้งยังเป็นโครงการที่ไม่ได้ใช้งบประมาณแผ่นดิน อันเป็นการสืบสานแนวพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นศาสตร์พระราชาที่สำคัญอย่างยิ่งที่ได้พระราชทานไว้ให้กับปวงชนชาวไทย

โครงการห้องสมุดมนุษยออนไลน์ (Human Library Online)

๑. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันสารสนเทศได้มีจำนวนและความหลากหลายมากขึ้น ซึ่งไม่มีห้องสมุดใดที่จะสามารถจัดหาสารสนเทศทั้งหมดมาไว้ให้บริการแก่ผู้อ่านได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ห้องสมุดรัฐสภาฯ ก็เช่นเดียวกัน เนื่องจากเป็นห้องสมุดเฉพาะทางด้านกฎหมายซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการให้บริการต่างจากห้องสมุดทั่วไป การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศมาให้บริการในห้องสมุดจึงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน “แนวทางการจัดซื้อหนังสือและสื่อดิจิทัลของห้องสมุดรัฐสภา (พ.ศ. ๒๕๖๐)” เท่านั้น เนื่องจากข้อจำกัดในด้านงบประมาณและสถานที่ซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด อันส่งผลให้ห้องสมุดไม่สามารถจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดให้หลากหลายหรือครบถ้วนสมบูรณ์ตามความต้องการของผู้ใช้บริการเท่าที่ควร กลุ่มงานห้องสมุดได้เล็งเห็นปัญหาดังกล่าว จึงได้นำเสนอศาสตราจารย์ดร.พรชยา เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม และกิจกรรมหนึ่งที่ห้องสมุดได้จัดขึ้นเพื่อจัดหาองค์ความรู้ให้กับผู้ใช้บริการเพื่อทดแทนการจัดซื้อหนังสือเล่มมาให้บริการ คือ กิจกรรมห้องสมุดมนุษย์ (Human Library) ซึ่งนำคนหรือมนุษย์มาเป็นหนังสือมนุษย์ (Human Book) หนังสือมีชีวิต (Living Book) แทนหนังสือเล่มเพื่อให้สามารถเผยแพร่องค์ความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย ตรงกับความต้องการของผู้อ่านได้มากยิ่งขึ้นโดยก้าวข้ามข้อจำกัดด้านงบประมาณ และสถานที่จัดเก็บทรัพยากร อีกทั้งผู้ที่เป็หนังสือมนุษย์นั้นยังสามารถตอบคำถามกับผู้อ่านได้อย่างทันท่วงที เป็นการสื่อสารสองทางที่สร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างหนังสือมนุษย์และผู้อ่าน นอกจากนี้การบริการต่าง ๆ ยังต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันในเรื่องของการป้องกันของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 ดังนั้น จึงควรมีวิธีการให้บริการผ่านช่องทางใหม่ ๆ เช่น การสื่อสารออนไลน์ผ่านเฟซบุ๊ก และช่องทางออนไลน์อื่น ๆ ตามความเหมาะสมแทนการมาพบปะสนทนากับหนังสือมนุษย์ตามปกติแบบเดิม ซึ่งจะสามารถสร้างระยะห่างทางกายภาพ (Physical Distancing) ลดความเสี่ยงในการติดโรคและนับเป็นหนึ่งในฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ในสังคมแห่งการเรียนรู้ และส่งเสริมให้เกิดสังคมที่เข้มแข็งมีความรู้สร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับคนในชาติอันสอดคล้องกับพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้หรือสารสนเทศอย่างหลากหลาย ผ่านกิจกรรม “ห้องสมุดมนุษย์” นอกเหนือจากการให้บริการทรัพยากรห้องสมุดในรูปแบบปกติ อันเป็นการเผยแพร่ความรู้ในรูปแบบที่รองรับกับฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)
- ๒) เพื่อแก้ปัญหาข้อจำกัดด้านงบประมาณและสถานที่ในการจัดเก็บทรัพยากร
- ๓) เพื่อเป็นการสืบสานศาสตราจารย์ดร.พรชยา เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ อย่างเป็นรูปธรรม อันเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง

๓. ขอบเขตการดำเนินงาน

- ๑) จะดำเนินการจัดกิจกรรมห้องสมุดมนุษย์อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง
- ๒) การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจะมีผู้เป็นหนังสือมนุษย์อย่างน้อย ๑ ท่าน โดยระยะเริ่มต้นจะพิจารณาคัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นหนังสือมนุษย์ จากบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรก่อน หากจำเป็นต้องเชิญบุคคลภายนอกจะเลือกเฉพาะผู้ที่ยินดีเข้าร่วมกิจกรรมโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มดำเนินการภายในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ครั้งละประมาณ ๑๕-๓๐ นาที

๕. ขั้นตอนการดำเนินการ

เดือน กิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินการ			
	ก.ค. ๖๓	ส.ค. ๖๓	ก.ย. ๖๓	ต.ค. ๖๓
การจัดกิจกรรมห้องสมุดมนุษย์				
๓.๑ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับห้องสมุดมนุษย์	←→			
๓.๒ ศึกษาความเป็นไปได้ และประสานงานเบื้องต้น		←→		
๓.๓ จัดทำโครงการนำเสนอผู้บังคับบัญชา		←→		
๓.๔ ดำเนินการจัดกิจกรรมห้องสมุดมนุษย์			←→	
๓.๕ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรม				←→

๖. งบประมาณ

ไม่ใช้งบประมาณในการดำเนินการ

๗. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) เกิดการเผยแพร่องค์ความรู้หรือสารสนเทศอย่างหลากหลาย ผ่านกิจกรรม “ห้องสมุดมนุษย์” นอกเหนือจากการให้บริการทรัพยากรห้องสมุดในรูปแบบปกติ อันเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้ใช้บริการห้องสมุดในรูปแบบใหม่ โดยไม่ต้องเสียเวลาเดินทางและไม่เสียค่าใช้จ่าย
- ๒) สามารถแก้ปัญหาข้อจำกัดด้านงบประมาณและสถานที่ในการจัดเก็บทรัพยากร

๓) เกิดการสืบสานศาสตร์พระราชานำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นรูปธรรม อันเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง

๘. นิยามศัพท์

ห้องสมุดมนุษย์ (Human Library : HL) คือ “นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ในการจัดห้องสมุด ซึ่งการจัดห้องสมุดมนุษย์นี้เป็นสิ่งที่น่าสนใจในการพัฒนาและใช้เป็นที่สร้างเสริมวัฒนธรรมและสังคมแห่งการเรียนรู้ อีกช่องทางหนึ่งที่ใช้งบประมาณน้อยแต่มีคุณค่าสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการให้วิทยาทาน/ความรู้เป็นการสร้างกุศลสำหรับผู้เป็นหนังสือมีชีวิต (living books) และสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้อ่าน” บางท่านจึงเรียกห้องสมุดมนุษย์ว่าห้องสมุดมีชีวิต ทั้งนี้มีการดำเนินการได้หลายวิธี คือ

๑. จัดให้มีการยืม-คืน เช่นเดียวกับหนังสือเล่มโดยจัดกลุ่มผู้ใช้บริการเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยนัดเวลาให้ตรงกัน
๒. จัดให้หนังสือมนุษย์บรรยายให้ผู้ใช้บริการฟังเป็นกลุ่มใหญ่ โดยอาจจัดเป็นการบรรยาย หรือจัดทำเป็นวิทยทัศน์ ก็ได้

หนังสือมีชีวิต/หนังสือมนุษย์ (living books/human books) หมายถึง บุคคลผู้มีความรู้ประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ และต้องการถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้รับรู้ ในเวลาสั้น ๆ ประมาณ ๑๕-๓๐ นาที ทั้งนี้ต้องมีการเปิดโอกาสให้มีการซักถามหนังสือได้ เป็นการลดอคติระหว่างกันและทำให้ไม่ตัดสินหนังสือจากปกเท่านั้น

คณะกรรมการห้องสมุดมนุษย์ออนไลน์

คณะกรรมการห้องสมุดมนุษย์ออนไลน์นี้ได้รับการแต่งตั้งขึ้น ตามคำสั่งสำนักวิชาการที่ ๔/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔ เพื่อให้การดำเนินการห้องสมุดมนุษย์ออนไลน์ ซึ่งเป็นการจัดหาสารสนเทศหรือองค์ความรู้รูปแบบใหม่ โดยนำบุคคลมาให้ความรู้แทนหนังสือหรือที่เรียกว่า “หนังสือมนุษย์” และนำหนังสือมนุษย์เหล่านี้มารวบรวมเพื่อเผยแพร่ออนไลน์ และเรียกว่า “ห้องสมุดมนุษย์ออนไลน์” มีความหลากหลายครอบคลุมในเรื่องต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของผู้ใช้บริการยิ่งขึ้น โดยมีคณะทำงานฯ รวม ๙ คน ดังนี้

๑. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒. ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานห้องสมุด	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๓. นางสาวปริญานุช คลอวุฒิวัฒน์	ประธานคณะกรรมการ
๔. นางจำเรียง ระวังสำโรง	รองประธานคณะกรรมการ
๕. นางสาวจิตาภา ทับเกษมปิติโสภาก	คณะกรรมการ
๖. นายสมเกียรติ หะรังศรี	คณะกรรมการ
๗. นายอุดมศักดิ์ โกสิทธิ์	คณะกรรมการ
๘. นางสาวสายฝน ดิงาม	คณะกรรมการและเลขานุการ
๙. นางสาวเพ็ญภาทิพย์	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

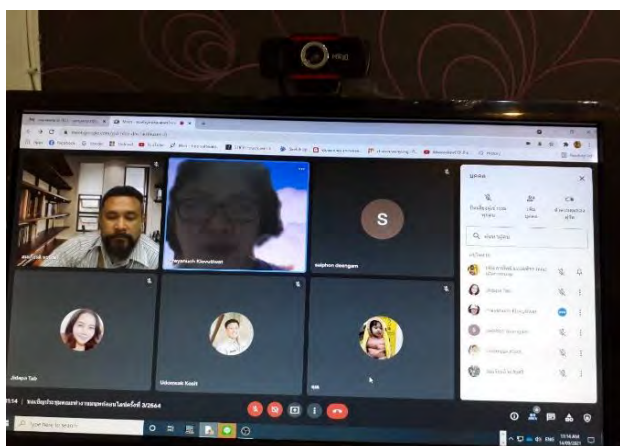
โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวางแผนทาง หลักเกณฑ์ และกำหนดแผนงาน การดำเนินการห้องสมุดมนุษย์ออนไลน์ พิจารณาคัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นหนังสือมนุษย์และหัวข้อเรื่องที่จะนำเสนอตามแนวทางและหลักเกณฑ์ที่กำหนด ดำเนินการจัดทำหนังสือมนุษย์แต่ละเล่มทุกขั้นตอน ตั้งแต่ติดต่อประสานงาน ถ่ายทำวีดิทัศน์ ตัดต่อวีดิทัศน์ และตรวจสอบวีดิทัศน์ รวมทั้งการขออนุญาตเผยแพร่ ประสานงาน เพื่อติดต่อเผยแพร่หนังสือมนุษย์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ติดตามการเผยแพร่ และประเมินผลตอบรับ รวมทั้งปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดยคณะกรรมการฯ มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑. การประชุมคณะกรรมการรวมทั้งสิ้น ๔ ครั้ง ทั้งแบบปกติและแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม google meet เพื่อรับทราบนโยบายการดำเนินงานจากผู้อำนวยการสำนักวิชาการ จัดทำแผนการดำเนินงาน และวางแผนงานในการดำเนินงานของคณะกรรมการร่วมกัน หาแนวทางแก้ปัญหาในการทำงานร่วมกัน รวมทั้งมีการปรับแผนการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

๒. ประธานคณะกรรมการฯ จัดทำบทวิเคราะห์ถอดบทเรียนจากการจัดทำหนังสือมนุษย์เล่มที่ ๑ และ ๒ เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการทำงานและวางแผนงานการทำงานที่เหมาะสมต่อไป

๓. ดำเนินการถ่ายทำวิดีโอทัศน์หนังสือมนุษยศาสตร์ เล่มที่ ๔ เรื่อง ได้แก่ เล่มที่ ๒-เล่มที่ ๕ ดังนี้

- หนังสือมนุษยศาสตร์ เล่มที่ ๒ เรื่อง “ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง” โดย นายวิรัช แดงสุภา
- หนังสือมนุษยศาสตร์ เล่มที่ ๓ เรื่อง “Inspired by Sud Youtuber สอนทำอาหารไทย ในต่างแดน” โดย นางสาวสุดาวรรณ สิทธิไชย
- หนังสือมนุษยศาสตร์ เล่มที่ ๔ เรื่อง “การฝึกจิตหนทางในการดับทุกข์และสืบสาน ศาสตร์พระราชา” โดย พระอาจารย์ธวัชชัย ธรรมทีโป และพระอาจารย์สุรพจน์ สัทธาธิโก
- หนังสือมนุษยศาสตร์ เล่มที่ ๕ เรื่อง “เทคนิคการจำแบบไม่ต้องจำที่จิตแพทย์อยากบอก คุณ” โดย นางสาวศุภพรรัตน์ สุขพุ่ม

ภาพการประชุมของคณะทำงานดำเนินการห้องสมุดมนุษยศาสตร์ออนไลน์

บทวิเคราะห์ถอดบทเรียนจากการจัดทำหนังสือมนุษย เล่มที่ ๑ และ เล่มที่ ๒

โดย ปรียานุช คลอวุฒิวัฒน์

ประเด็น วิเคราะห์	เล่มที่ ๑ การกระจายโอกาสทางการศึกษา			เล่มที่ ๒ ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง			ข้อเสนอ แนวทางปฏิบัติ
	วิธีปฏิบัติ	ข้อดี	ข้อเสีย	วิธีปฏิบัติ	ข้อดี	ข้อเสีย	
๑. หัวข้อ	กำหนดวิทยากรก่อน และ นำเสนอหัวข้อให้เลือก ๕ หัวข้อ หากแต่วิทยากร ขอเป็นผู้กำหนดหัวข้อเอง	ได้หัวข้อที่วิทยากร ต้องการพูดจริง ๆ ตาม หลักการของการจัดทำ “ห้องสมุดมนุษย”	อาจไม่ตรงกับ หัวข้อตามที่ เตรียมข้อมูลไว้	ได้รับโจทย์จากที่ ปรึกษาคณะฯ (ผอ.) แล้วจึงหา วิทยากรให้ตรงกับ เรื่องที่ต้องการและ ประสานกับ วิทยากรอีกครั้ง	ได้หัวข้อที่ตรง กับคณะฯ ต้องการ	อาจทำให้หา วิทยากรยากขึ้น	ควรใช้ทั้งสอง แนวทางตามความ เหมาะสม
๒. วิทยากร	บุคคลในหน่วยงานเป็น บุคคลมีชื่อเสียง ระดับผู้ใหญ่	มีความเป็นทางการสูง มี ความน่าเชื่อถือได้รับ ความสนใจจากผู้ชมเป็น อย่างมากและทำให้ ได้ผลตอบรับ ที่ดี	ไม่ค่อยมีเวลาว่าง ทีมต้องมีความ พร้อมในทุกด้าน เตรียมงานอย่างดี ตลอดเวลา ผู้บังคับบัญชาจึง ต้องให้คำปรึกษา อย่างใกล้ชิด	บุคคลภายนอก เป็นบุคคลมี ชื่อเสียงมีองค์ ความรู้และ ประสบการณ์ใน เรื่องที่จะนำเสนอ	ได้บุคคลที่ หลากหลายมี ความ เชี่ยวชาญใน เรื่องที่พูด และ สามารถแสดง ถึง ประสบการณ์ อย่างเป็น รูปธรรม	ในบางหัวข้ออาจ หาวิทยากรซึ่ง เป็น บุคคลภายนอกได้ ยากเนื่องจากไม่มี คำตอบแทน ต้อง เป็นผู้มีจิตอาสา	เป็นบุคคลใน หน่วยงาน หรือ บุคคลภายนอกที่มี องค์ความรู้ในเรื่อง นั้น ซึ่งติดต่อได้ ง่าย และไม่คิด คำตอบแทน และ ควรมีการรับสมัคร จิตอาสาเพื่อมา เป็นนังสือมนุษย เพิ่มเติม

ประเด็น วิเคราะห์	เล่มที่ ๑ การกระจายโอกาสทางการศึกษา			เล่มที่ ๒ ปา ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง			ข้อเสนอ แนวทางปฏิบัติ
	วิธีปฏิบัติ	ข้อดี	ข้อเสีย	วิธีปฏิบัติ	ข้อดี	ข้อเสีย	
๓. วิธีการถ่ายทำ และบันทึก วิดีโอ	ถ่ายทำด้วยกล้อง วิดีโอ ๒ ตัว โดยสถานีโทรทัศน์รัฐสภา	ได้ภาพที่สวยงาม มี คุณภาพสูง มีทั้งภาพมุม กว้าง และมุมแคบ สามารถพักหยุดการถ่าย ทำเป็นช่วง ๆ ได้ ทำให้ ตัดต่อได้ง่าย	ต้องอาศัย อุปกรณ์ และ ทีมงานในการ ถ่ายทำ ภาพเคลื่อนไหว และภาพนิ่ง และ ต้องกำหนดวันที่ วิทยากรและผู้ ถ่ายทำสะดวก	สัมภาษณ์ผ่าน ระบบ Zoom	เหมาะกับยุค New Normal ประหยัด ค่าใช้จ่าย ได้ สถานที่ถ่ายทำ ที่หลากหลาย เป็นธรรมชาติ สมจริง	คุณภาพของภาพ อาจไม่คมชัด มี ภาพสั่นไหว และ ต้องใช้โปรแกรม อื่นมาช่วยรวมใน การบันทึก วิดีโอ และการ ถ่ายทำรวดเร็ว จนจบอาจทำให้ ตัดต่อยากขึ้น	ช่วงที่ COVID-19 ระบาดนี้ควรผ่าน ระบบ Zoom ในกรณีที่ จำเป็นต้องถ่ายทำ ควรคำนึงถึงความ สะดวกในเรื่อง สถานที่ และเวลา ด้วย
๔. สถานที่ถ่ายทำ	อาคารรัฐสภา	ง่าย ประหยัด ไม่เสีย ค่าใช้จ่าย	วิทยากรต้องเป็น บุคคลภายใน หน่วยงาน หรือผู้ ที่เต็มใจเดินทาง มาอาคารรัฐสภา	บ้านวิทยากร	สะดวก กรณีที่ เป็นการถ่าย ทำผ่านระบบ Zoom มี ความเป็น ธรรมชาติและ เห็นตัวอย่าง งานที่ชัดเจน	อาจเกิดกรณีที่ วิทยากรบางท่าน ไม่ถนัดเทคโนโลยี จะทำได้ ในขณะที่ไม่มี งบประมาณ ถ่ายทำนอก สถานที่	แล้วแต่ สถานการณ์ ควร ผ่าน Zoom หาก จำเป็นต้อง ถ่ายทำควรเป็น ภายในรัฐสภา

ประเด็น วิเคราะห์	เล่มที่ ๑ การกระจายโอกาสทางการศึกษา			เล่มที่ ๒ ปา ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง			ข้อเสนอ แนวทางปฏิบัติ
	วิธีปฏิบัติ	ข้อดี	ข้อเสีย	วิธีปฏิบัติ	ข้อดี	ข้อเสีย	
๕. วิธีการ สัมภาษณ์	เห็นเฉพาะวิทยากรโดยจะ ไม่เห็นหน้าผู้สัมภาษณ์	ให้ความรู้สึกเป็นการให้ ความรู้โดย ผู้ที่เสมือนเป็นหนังสือ มนุษย์ จริง ๆ อย่างชัดเจน และการติดต่อจะทำได้ ง่าย โดยสามารถใช้ ตัวหนังสือขึ้นแทน คำถามช่วยให้ ประหยัดเวลาได้มาก	บางครั้งวิทยากร อาจตอบนอก ประเด็นไปบ้าง ผู้สัมภาษณ์จึง จำเป็นต้องอาศัย จังหวะในการถาม ซ้ำ หรือจูงให้ วิทยากรพูดถึง ประเด็นที่ ต้องการ และต้อง มาปรับคำถามให้ สอดคล้องกับคำตอบ ระหว่างการติดต่อ เพื่อความ เหมาะสม ให้ฟัง ราบรื่น ไม่สะดุด	เห็นหน้าทั้ง วิทยากรและผู้ สัมภาษณ์	เป็นการพูดคุย ที่สร้าง ความรู้สึกแบบ เป็นกันเอง และดูเป็น ธรรมชาติ สามารถถ่าย ทำเสร็จในรวด เดียว	ผู้ชมอาจไม่ได้ โฟกัสที่วิทยากร เท่าที่ควร และ การถ่ายทำแบบนี้ อาจส่งผลให้ตัด ต่อยากขึ้น	แล้วแต่ความถนัด ของเจ้าของเรื่อง
๖. ความยาว	๒๗.๕๑ นาที	เวลาเป็นไปตามที่ กำหนดไว้เดิมใน โครงการคือ ๑๕-๓๐ นาที	ต้องมีทีมช่วยจับ เวลาเพื่อให้พอดี และยืดหยุ่นตาม สถานการณ์กรณี นี้ต้องเพิ่มคำถาม	๔๗.๐๘ นาที	ได้นื้อหาที่มี ประโยชน์ มากกว่าที่ตั้งไว้ สามารถตัด เป็นหนังสือได้ หลายเล่ม แบบ Series	ไม่เป็นไปตามที่ ที่ปรึกษาคณะ (ผอ.) กำหนดคือ ๑๐-๑๕ นาที จึง จำเป็นต้องมีการ ตัดต่อ	ไม่ควรเกิน 30 นาที หากเกินจึง มาตัดต่อภายหลัง

ประเด็น วิเคราะห์	เล่มที่ ๑ การกระจายโอกาสทางการศึกษา			เล่มที่ ๒ ปา ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง			ข้อเสนอ แนวทางปฏิบัติ
	วิธีปฏิบัติ	ข้อดี	ข้อเสีย	วิธีปฏิบัติ	ข้อดี	ข้อเสีย	
๗. การตัดต่อ	โดยสถานีโทรทัศน์รัฐสภา	ไม่ต้องดำเนินการเอง มีมืออาชีพทำให้	มีความยุ่งยากในการติดต่อประสานงาน เนื่องจากเป็นการขอความอนุเคราะห์และการติดต่อใช้เวลานาน เนื่องจากสถานีฯ มีงานมาก	ยังไม่มี การตัดต่อ	-	-	กรณีทั่วไป สมเกียรติ รับผิดชอบตัดต่อ ร่วมกับเจ้าของเรื่อง อาจต้องขอความร่วมมือจากสถานีฯ เป็นครั้งคราว
๘. การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมของคณะทำงาน	เนื่องจากยังไม่มีคณะทำงาน จึงมีเพียงบรรณารักษ์ ๑ คนภายใต้การควบคุมดูแลของผู้บังคับบัญชา และมีนักวิชาการโสตฯ ช่วยออกแบบโลโก้ และออกแบบรูปเล่มหนังสือ บทสัมภาษณ์	คล่องตัวเพราะปรึกษาเพียงผู้บังคับบัญชาเท่านั้น มีผลงานสืบเนื่องคือมีหนังสือบทสัมภาษณ์	อาจเกิดข้อผิดพลาดได้ง่ายเพราะอาจมองไม่รอบด้าน	เดิมขอความร่วมมือให้คณะฯ ช่วยขณะถ่ายทำ แต่ด้วยสถานการณ์โควิด ผู้รับผิดชอบจึงไม่ได้แจ้งคณะให้มาช่วย	คณะทำงานไม่เสียเวลาในการช่วยทำงาน	อาจเกิดความผิดพลาดขึ้นระหว่างการทำงานและไม่มีผู้คอยให้คำปรึกษา เช่น เรื่องการช่วยจับเวลา เป็นต้น	ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ว่าถ่ายทำวิธีใด ถ่ายที่ไหน และ เจ้าของเรื่องต้องการผู้ช่วยหรือไม่

ประเด็น วิเคราะห์	เล่มที่ ๑ การกระจายโอกาสทางการศึกษา			เล่มที่ ๒ ปา ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง			ข้อเสนอ แนวทางปฏิบัติ
	วิธีปฏิบัติ	ข้อดี	ข้อเสีย	วิธีปฏิบัติ	ข้อดี	ข้อเสีย	
๙. ความ รับผิดชอบของ เจ้าของเรื่อง	ทำทุกขั้นตอนตั้งแต่ ประสานงานติดต่อวิทยากร กำหนดหัวข้อให้วิทยากร เลือก กำหนดคำถาม จัดทำ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ ประกอบในการสัมภาษณ์ อย่างละเอียดและแก้ไขตามที่ วิทยากรต้องการ ประสานงาน กับสถานีโทรทัศน์ หา ภาพประกอบเพื่อใช้ในการ ติดต่อ ตรวจสอบคุณภาพวิดีโอ ทัศน์ที่ติดต่อแล้ว แก้ไข คำถามสำหรับให้ตรงกับ คำตอบของวิทยากรเพื่อให้ดู ราบรื่น ประสานหน่วยงาน ต่าง ๆ ในการเผยแพร่ รวมทั้งติดตามการแสดงผล ให้เหมาะสม และทำการ ประชาสัมพันธ์	ผู้รับผิดชอบจะรู้ รายละเอียดของงานทุก ขั้นตอน	ผู้รับผิดชอบจะ เหนื่อยมากและ ทำให้งานประจำ อื่น ๆ สะดุดได้	ประสานงานในการ ติดต่อวิทยากร รับ ฟังความคิดเห็น ขณะทำงานและปรับ คำถามไปปรับใช้ให้ เหมาะสม สัมภาษณ์ วิทยากร ถ่ายทำ วิดีโอ และนำส่ง วิดีโอที่ยังไม่ได้มี การติดต่อให้ ขณะทำงานพิจารณา และสิ่งที่น่าจะต้อง ทำต่อ คือการทำงาน ร่วมกับผู้ติดต่อ โดย รับผิดชอบงาน ต่อเนื่องจนกว่าจะมี การเผยแพร่ผ่าน ช่องทางต่าง ๆ และ ติดตามการแสดงผล ซึ่งอาจต้องมีการ ปรับแก้ตามความ เหมาะสม	ขั้นตอนที่ต้อง รับผิดชอบ ลดลงกว่าเล่ม ที่ ๑ และมี ขณะทำงาน คอยเป็นที่ ปรึกษา	อาจจะไม่ คล่องตัวในการ ทำงานเท่าที่ควร	เจ้าของเรื่อง รับผิดชอบเนื้อหา ประสานงาน ทั้งหมด และส่ง ข้อมูลที่เป็นใน การติดต่อให้ ผู้ติดต่อ

ประเด็น วิเคราะห์	เล่มที่ ๑ การกระจายโอกาสทางการศึกษา			เล่มที่ ๒ ปา ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง			ข้อเสนอ แนวทางปฏิบัติ
	วิธีปฏิบัติ	ข้อดี	ข้อเสีย	วิธีปฏิบัติ	ข้อดี	ข้อเสีย	
๑๐. ความ รับผิดชอบของผู้ ติดต่อ	สถานีฯ ติดต่อภาพหา ภาพประกอบใน วิดิทัศน์ให้เหมาะสมกับเวลา แทรก Text คำอธิบาย การ แบ่งบท/คำถาม (ตามที่ ผู้รับผิดชอบกำหนดให้) ทำ ไตเติ้ล และเครดิตด้านท้าย วิดิทัศน์ และปรับแก้การตัด ต่อหลังจากที่เจ้าของเรื่อง ตรวจสอบแล้ว	สถานีฯ ได้ติดต่อตามที่ เราต้องการอย่าง เหมาะสมเพราะมี อุปกรณ์และโปรแกรม พร้อมอยู่แล้ว	ผู้ติดต่อและ ผู้รับผิดชอบไม่ได้ นั่งทำงานคู่กันทำ ให้ต้องมีการส่ง ไฟล์เพื่อ ตรวจสอบกลับไป กลับมาหลาย ๆ รอบ และ ผู้รับผิดชอบ จะต้องจดนาที่ที่ ต้องการให้แก้ไข ไปอย่างละเอียด โดยเฉพาะในช่วง WFH ทำให้การ ประสานยากขึ้น	ยังไม่ได้มีการติดต่อ			ติดต่อตามที่ เจ้าของเรื่องเห็น เหมาะสม

ประเด็น วิเคราะห์	เล่มที่ ๑ การกระจายโอกาสทางการศึกษา			เล่มที่ ๒ ปา ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง			ข้อเสนอ แนวทางปฏิบัติ
	วิธีปฏิบัติ	ข้อดี	ข้อเสีย	วิธีปฏิบัติ	ข้อดี	ข้อเสีย	
๑๑. ไม่มี งบประมาณใน การจัดหาของที่ ระลึก	ขอความอนุเคราะห์หนังสือ ในหลวงจากสำนักวิชาการ	ไม่เสียค่าใช้จ่าย	คงไม่สามารถขอ ได้ทุกครั้ง	ยังไม่ได้มีอะไรมอบ วิทยากร	วิทยากรอาจ ไม่ได้เรียกร้อง	อาจสร้าง ภาพลักษณ์ที่ไม่ดี แก่องค์กร	กรณีถ่ายทำที่ รัฐสภาควรมอบ หนังสือของ หน่วยงานเพื่อเป็น ที่ระลึก ส่วนการ ถ่ายทำผ่าน Zoom อาจทำ หนังสือขอบคุณ โดยผู้บังคับบัญชา กลุ่มงานห้องสมุด

รายละเอียดหนังสือมนุษย์ ๕ เล่ม ที่เผยแพร่แล้ว

หนังสือมนุษย์ ฉบับปฐมฤกษ์ เรื่อง “การกระจายโอกาสทางการศึกษา” โดย นายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภา แบ่งออกเป็น ๖ บท ดังนี้

- บทที่ ๑.** การกระจายโอกาสทางการศึกษามีความสำคัญ และจำเป็นอย่างไร
- บทที่ ๒.** ประสบการณ์การมีส่วนร่วมด้านการกระจายโอกาสทางการศึกษาของไทย และที่มาของแรงบันดาลใจที่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้
- บทที่ ๓.** รัฐสภาควรจะมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการกระจายโอกาสทางการศึกษาอย่างไรได้บ้าง
- บทที่ ๔.** แนวปฏิบัติสำหรับผู้ที่ได้รับโอกาสทางการศึกษา และผลงานที่ภาคภูมิใจเกี่ยวกับการกระจายโอกาสทางการศึกษา
- บทที่ ๕.** โอกาสทางการศึกษาให้มากกว่าความรู้
- บทส่งท้าย** สิ่งที่ฝากเป็นข้อคิดเพิ่มเติม

การดำเนินการจัดทำหนังสือมนุษย์ครั้งนี้ รับผิดชอบโดยนางสาวปริยานุช คลอวุฒิวัฒน์ บรรณารักษ์เชี่ยวชาญ กลุ่มงานห้องสมุด ซึ่งทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาได้ให้ความอนุเคราะห์ในการถ่ายทำและตัดต่อวีดิทัศน์ เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๓ ในโอกาสเปิดตัวหนังสือมนุษย์ ฉบับปฐมฤกษ์นี้ ได้มีการเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ช่อง ๑๐ เป็นรายการพิเศษ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา อีกด้วย

สำหรับการเผยแพร่หนังสือมนุษย์ ฉบับปฐมฤกษ์นี้ ได้มีการเผยแพร่ทางช่องทางออนไลน์ อีกหลายช่องทาง ได้แก่ เว็บไซต์รัฐสภา เว็บไซต์ห้องสมุดรัฐสภา สื่อสังคมออนไลน์ของสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ของรัฐสภา และสื่อสังคมออนไลน์ของสำนักวิชาการ เช่น เฟซบุ๊ก “ห้องสมุด รัฐสภา” แฟนเพจ “เครือข่ายความร่วมมือในการจัดซื้อหนังสือ ห้องสมุดรัฐสภา” และ “LIRT : คลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ” รวมทั้งผ่านแอปพลิเคชันไลน์ “LibraryonLINE” เป็นต้น

นอกจากนี้ ผู้จัดทำยังพิจารณาเห็นว่าการให้สัมภาษณ์ครั้งนี้มีเนื้อหาประโยชน์มาก จึงได้ขออนุญาตถอดบทสัมภาษณ์ทั้งหมด (ก่อนมีการตัดต่อวีดิทัศน์) เพื่อนำมาจัดพิมพ์หนังสือสำหรับเผยแพร่ในโอกาสต่อไป และได้รับอนุญาตให้จัดทำได้เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ซึ่งบัดนี้กลุ่มงานห้องสมุดได้จัดทำต้นฉบับหนังสือดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว โดยนางสาวปริยานุช คลอวุฒิวัฒน์ เป็นผู้ถอดบทสัมภาษณ์ และนายสมเกียรติ หะรังศรี เป็นผู้ออกแบบรูปเล่ม จัดพิมพ์เป็นเอกสารจำนวน ๒๓ หน้า ดังต่อไปนี้

หนังสือมนุษย ฉบับปฐมฤกษ์ เรื่อง “การกระจายโอกาสทางการศึกษา”

โดย

นายชวน หลีกภัย (ประธานรัฐสภา)

ถอดบทสัมภาษณ์เพื่อจัดทำวีดิทัศน์หนังสือมนุษย

ในโครงการห้องสมุดมนุษยออนไลน์

กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ชื่อหนังสือ : หนังสือมนุษย์ ฉบับปฐมฤกษ์ เรื่อง
“การกระจาย โอกาสทางการศึกษา”

บรรณาธิการ : นางสาวสุนิดา บุญญานนท์

ผู้ให้สัมภาษณ์ (หนังสือมนุษย์กิตติมศักดิ์) :

นายชวน หลีกภัย (ประธานรัฐสภา)

ผู้สัมภาษณ์และถอดบทสัมภาษณ์ :

นางสาวปรียานุช คลอวุฒิวัฒน์

ผู้รับผิดชอบโครงการ : กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ภาพ : สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์
รัฐสภา

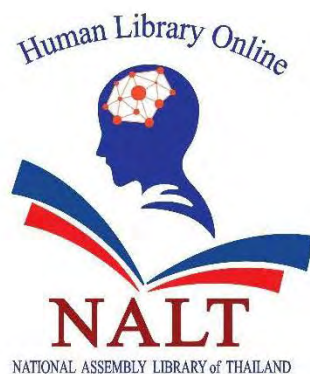
ออกแบบปก : สมเกียรติ หะรังศรี

ปีที่พิมพ์ : ๒๕๖๔

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

“ห้องสมุดมนุษย์ออนไลน์” เป็นกิจกรรมหนึ่งของหอสมุดรัฐสภา ที่นำมนุษย์มาถ่ายทอดองค์ความรู้แทนหนังสือเล่ม โดยเรียกผู้ถ่ายทอดความรู้ดังกล่าวว่า **“หนังสือมนุษย์”** และเผยแพร่ในลักษณะออนไลน์ ซึ่งเป็นช่องทางการถ่ายทอดองค์ความรู้อีกรูปแบบหนึ่ง ที่ช่วยลดข้อจำกัดด้านงบประมาณ และสถานที่ อีกทั้งยังสามารถเผยแพร่ความรู้ในวงกว้าง เหมาะกับยุค New Normal

บทสัมภาษณ์ นายชวน หลีกภัย (ประธานรัฐสภา)
 เพื่อจัดทำวีดิทัศน์ หนังสือมนุษย ฉบับปฐมฤกษ์ เรื่อง
 “การกระจายโอกาสทางการศึกษา”

เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๓
 ณ ห้องทำงานประธานรัฐสภา อาคารรัฐสภา

*ถาม - ท่านคิดว่าการกระจายโอกาสทางการศึกษามีความสำคัญ
 และจำเป็นอย่างไร*

*ตอบ - ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งเลยทีเดียวครับ เพราะว่าถ้ามอง
 ในเรื่องการบริหารประเทศนี้ต้องยอมรับว่าทรัพยากรที่มีคุณค่า
 มากที่สุดก็คือ คน แต่ว่าคนที่จะมีคุณค่าก็ต้องเป็นคนที่มีคุณภาพ
 หนึ่งในคุณภาพนั้นก็คือการเป็นผู้ที่มีความรู้ ความรู้นี้ก็ได้มาจาก*

การศึกษาทั้งโดยส่วนตัวและโดยส่วนรวม เพราะฉะนั้นการให้โอกาสคนได้มีความรู้ด้วยการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับการสร้างทรัพยากรที่มีคุณค่า ถ้าเรามีคนที่มีคุณค่ามีคุณภาพ ประเทศชาติของเราก็จะมีคุณภาพด้วยครับ

ถาม - *อยากให้ท่านเล่าถึงประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมในการกระจายโอกาสทางการศึกษาของประเทศไทย และที่มาของแรงบันดาลใจที่ทำให้ท่านให้ความสำคัญกับเรื่องการกระจายโอกาสทางการศึกษา*

ตอบ - ที่จริงโดยส่วนตัวผมก็เป็นเด็กต่างจังหวัดบ้านนอกนะครับ แต่ว่าโชคดีว่าพ่อเป็นครู ท่านก็ให้มรดกก็คือให้ลูกได้เรียนหนังสือ เพราะฉะนั้นผมได้ทำอะไร มีฐานะในตำแหน่งต่าง ๆ ได้ก็เพราะผมมีโอกาสได้เรียน ดังนั้นก็เลยคิดว่าการที่สร้างโอกาสให้คนได้เรียนรู้นั้นมีความจำเป็นมาก ถึงได้ทำเรื่องนี้ในช่วงที่มีฐานะตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี เป็นนายกรัฐมนตรี และมีตำแหน่งต่าง ๆ เช่น ผมเป็นกรรมการอยู่ในมหาวิทยาลัยหลายแห่งตอนที่ไม่ได้อยู่ในตำแหน่งทางการเมืองนะครับ และเมื่ออยู่ในตำแหน่งทางการเมืองได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ๓ ปี และได้เป็นนายกรัฐมนตรี ๒ ครั้ง ๖ ปีเศษ ในช่วงเวลาดังกล่าวมองเห็นความสำคัญในการสร้างคนด้วยการให้ความรู้ให้การศึกษา มีความรู้พอในระดับหนึ่ง โดยที่เราใช้ตัวเราเองเป็นตัวเปรียบเทียบ ก็ได้ว่าเราก็คงต่างจังหวัดคนหนึ่งไม่ได้มีทรัพย์สินสมบัติอะไรมากมาย เพียงแต่เรามีโอกาสได้เรียนหนังสือ เมื่อมีโอกาสได้เรียนหนังสือ

ก็มีสถานภาพพอที่จะไปทำอะไรได้ไปเริ่มต้นอะไรได้ เพราะฉะนั้น
 เมื่อมีโอกาสผมจึงนำความคิดเหล่านี้มาใช้ เมื่อมีโอกาสอยู่ใน
 หน่วยงานต่าง ๆ เช่น เมื่อเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
 ๓ ปีผมเป็นคนเริ่มต้นให้มีอนุบาลชนบท และโครงการดังกล่าวนี้
 ทำให้เด็กในต่างจังหวัดมีโอกาสได้เข้าเรียนชั้น ป. ๑ โดยมีการ
 เตรียมตัวมา โดยปกติอนุบาลจะมีเฉพาะในตัวจังหวัดเพียงโรงเรียนเดียว
 โรงเรียนเอกชนสมัยก่อนก็ไม่มีหรือมีน้อยมาก เพราะฉะนั้นเด็ก
 ในหมู่บ้านเมื่อเข้าชั้น ป. ๑ แล้วเทียบกับเด็กในเมืองจะต่างกันมาก
 ขณะที่เด็กในเมืองเข้า ป. ๑ อาจจะทำ ABC ออกแล้ว แต่เด็ก
 ในหมู่บ้านฟังภาษากลางยังไม่ออกเลย ยิ่งเห็นความแตกต่างเหล่านี้
 อนุบาลชนบทจึงได้เกิดขึ้น ในสมัยที่ผมเป็นรัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงศึกษาธิการ และมีพลเอกเปรม เป็นนายกรัฐมนตรีและ
 ท่านก็ให้การสนับสนุน นอกจากนั้นผมยังพยายามที่จะขยายโอกาส
 ด้วยการสร้างโรงเรียนมัธยมมากขึ้น เพราะในสมัยนั้นเด็กที่จบ
 โรงเรียนชั้นประถม จบแล้วและได้เข้าโรงเรียนมัธยมนั้นมีเพียง
 ไม่เกินร้อยละ ๔๐.๔๑ ทั่วประเทศ บางจังหวัดที่กั้นดารหน้อย
 ก็มีนักเรียนได้เรียนในโรงเรียนมัธยมเพียงร้อยละ ๑๙ ร้อยละ ๒๐
 แต่เมื่อถัวเฉลี่ยกับกรุงเทพฯ แล้วตัวเลขก็ออกมาเพียงร้อยละ
 ๔๐.๔๑ เท่านั้นเอง ดังนั้นการที่เราต้องขยายโรงเรียนไปให้เด็กและ
 เยาวชนเราที่อยู่ไกล ได้มีโอกาสนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญมากครับ
 อย่างไม่รู้ก็ตาม แม้ว่าต่อมาผมจะได้มีมติ ครม. ตั้งมหาวิทยาลัยไปใน
 ต่างจังหวัดถึง ๑๑ จังหวัดก็ตาม แต่โดยสภาพความเป็นจริงแม้จะมี
 มหาวิทยาลัยมาอยู่ใกล้บ้านแต่เมื่อพ่อแม่ยากจนก็ไม่สามารถส่งลูกไป
 เรียนได้ จึงได้เกิดโครงการตั้งกองทุนให้เด็กได้กู้ยืมเรียน

หรือ กยศ. ขึ้นในปี ๒๕๓๘ เป็นมติ ครม. และต่อมาผมเป็นนายกครั้งที่ ๒ ในปี ๒๕๔๑ ก็ออกเป็นพระราชบัญญัติรับรองกองทุนกู้ยืมนี้ ซึ่งเราเริ่มจากเงินทุนเริ่มต้น ๓,๐๐๐ ล้านบาท ปัจจุบันนี้เงินทุนดังกล่าวยังหมุนเวียนอยู่ถึง ๖ แสนกว่าล้านบาท และมีผู้ได้เรียนประมาณ ๕ ล้าน ๙ แสนคน เกือบ ๖ ล้านคน เพราะฉะนั้นนี่ถือว่าเป็นการลดช่องว่างของสังคมได้มากและคนเหล่านี้ก็จบการศึกษา และมีโอกาสได้ทำงานเหมือนอย่างที่เรามีโอกาส ผมถึงใช้ความที่ผมมีโอกาสมาเป็นประโยชน์ต่อคนอื่น เมื่อตัวเองก็ได้โอกาสมาเรียนหนังสือเมื่อวันหนึ่งได้มีฐานะตำแหน่งก็พยายามที่จะสร้างโอกาสนั้นให้กับเยาวชนคนไทยทั่วประเทศได้เรียน รวมทั้งทำนโยบายให้เด็กได้ดีมนม อันนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างคุณภาพคน ผมถึงได้ย้ำว่าประเทศเราถ้าเรามีคนที่มีคุณภาพ ประเทศเราก็มีคุณภาพ และคุณภาพนี้ไม่ใช่มีปริมาณอย่างเดียว เพราะถ้ามีปริมาณมากแต่คุณภาพไม่ดีก็ยากที่ประเทศเราจะมีคุณภาพได้ ดังนั้นนอกเหนือจากปริมาณแล้วคุณภาพก็ต้องถึงด้วย คุณภาพดังกล่าวก็คือตั้งแต่ด้านสุขภาพอนามัย ร่างกายแข็งแรง จนกระทั่งสมองดีและมีความรู้ในที่สุด เป็นส่วนสำคัญในการสร้างคนให้มีคุณภาพเพื่อจะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาบ้านเมืองต่อไปในอนาคต นี่คือประสบการณ์เหตุการณ์เหตุการณ์ที่ผ่านมาที่ได้ทำมาจนกระทั่งทุกวันนี้ครับ

ถาม - จากที่ท่านเล่าว่าท่านมีความสนใจเรื่องของโอกาสทางการศึกษามาตั้งแต่เด็ก มีแรงบันดาลใจเรื่องใดเป็นพิเศษหรือไม่ที่ทำให้ท่านสนใจเรื่องนี้เป็นพิเศษ

ตอบ - ก็มีความสนใจทางด้านการเมืองติดตามเหตุการณ์บ้านเมืองมาตั้งแต่เด็กถึงแม้ว่าจะอยู่บ้านนอกไม่ค่อยมีข่าวสารให้เราทราบ แต่เนื่องจากเป็นลูกครู ครูก็จะมีความรู้มาก บรรดาครูเพื่อน ๆ พ่อผมก็จะคุยกันถึงเรื่องการบริหารเมืองให้ได้ยินได้ฟังกันอยู่เสมอ ดังนั้นผมก็มีใจจดจ่ออยากมาทำงานด้านการเมือง ผมก็เลยเป็นคนเดียวในรุ่นที่จบเป็นเนติบัณฑิตรุ่นที่ ๑๗ เป็นคนเดียวในรุ่นนั้น จาก ๑๑๕ คน ที่ตัดสินใจไม่เป็นผู้พิพากษาและไม่เป็นอัยการ มาทำงานการเมือง ด้วยเหตุผลที่ว่าสนใจงานเรื่องอย่างนี้ และเมื่อมีโอกาสเป็นนักการเมืองแล้ว ก็ตอบแทนบุญคุณประชาชนที่เลือกเราโดยการมาทำผลงานที่เป็นผลประโยชน์ให้กับประชาชน

ถาม - แบบนี้อาจถือได้ว่าสถาบันครอบครัวได้มีส่วนสนับสนุนให้เรา
ได้มีโอกาสมาทำงานด้านการกระจายโอกาสทางการศึกษานี้ด้วย
ใช่ไหมคะ

ตอบ - ที่จริงพ่อแม่ผมก็ไม่เคยนึกว่าผมจะมีโอกาสมาเป็น
นักการเมือง แม่ผมไม่มีความรู้พ่อเป็นครูแต่แม่ไม่มีความรู้
อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ แต่ว่าพ่อว่าอย่างไรแม่ก็ว่าอย่างนั้น ดังนั้น
พวกเราก็มีโอกาสได้เรียนหนังสือแต่เผชิญโชคคิดว่าพี่น้อง ๙ คน
เสียชีวิตไปคนหนึ่งเหลือ ๘ คน ทั้ง ๘ คนก็เรียนหนังสืออยู่ในเกณฑ์
ที่ใช้ได้ นอกจากผมที่เป็นที่หนึ่งในจังหวัดตรังในสมัยนั้น ดังนั้น
เมื่อเราได้เรียนหนังสือและก็สามารถเรียนได้จนจบและเราก็ได้ใช้
โอกาสนั้นตอบแทนคุณบ้านเมือง ด้วยการที่ผมกลับไปเป็น
นักการเมืองแล้วผมได้นึกถึงสภาพในอดีตว่าตอนที่เรามีโอกาส
ได้เรียนนั้น เราก็ต้องอยู่ยากลำบากเช่นต้องมาอยู่วัด ผมอยู่วัด ๘ ปี
เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายไม่ต้องเสียค่าหอพัก ได้กินข้าววัดตอนเช้า
วันละมื้อ ด้วยเหตุผลเหล่านี้ทำให้สามารถอยู่ได้ ดังนั้นเมื่อมีโอกาส
ทำอย่างไรถึงจะตอบแทนบุญคุณประชาชนได้ เวลาลงเลือกตั้ง
เราก็จะไม่ใช้เงินซื้อเสียง และวิธีการทำงานก็จะมุ่งที่ประโยชน์
พี่น้องประชาชนของเรา นี่คือนโยบายที่คิดมาแต่ต้นและก็ทำในสิ่งที่
ตัวเองเชื่อ

ถาม - ท่านเห็นว่ารัฐสภาควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุน การกระจายโอกาสทางการศึกษาอย่างไรได้บ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในบริบทของห้องสมุดรัฐสภาควรสนับสนุนอย่างไรได้บ้าง

ตอบ - ควรอย่างยิ่งนะครับไม่เฉพาะห้องสมุดเท่านั้น แต่ว่านโยบาย ด้านการศึกษาที่เป็นประโยชน์ไม่ว่าจะเสนอโดยฝ่ายใดก็ตาม สมาชิกรัฐสภาควรให้การสนับสนุนเท่าที่ผมติดตามฟังเวลาอภิปราย เรื่องนี้ผมสังเกตว่าสมาชิกรัฐสภาเกือบทุกคนนะครับมีความคิด ที่ตรงกันว่าอยากให้โอกาสกับเยาวชนไทย แต่อันหนึ่งที่เราเห็น ความแตกต่างก็คือ บางคนก็คิดเพียงเพื่อให้เรียนแต่ไม่คิดว่าคนนั้น จะมีพฤติกรรมเป็นอย่างไร ดังนั้นเราจะเห็นว่าเวลาพูดถึงกองทุน กู้ยืมนี้บางคนจะบอกว่าเด็กนี้เมื่อยืมแล้วควรจะต้องคืนเงินเพราะว่า เป็นการสร้างคนที่มีความรู้และคนดี แต่บางคนบอกว่าไม่ได้สนใจ คือมีความคิดว่าไม่ต้องคืนเงิน เหมือนหนึ่งว่าได้ประโยชน์แล้วก็ โกงหลวงไปเลย คือไม่คืนเงินไปเลย ๒ แนวคิดนี้จะสามารถ วัดความคิดของนักการเมืองได้ว่าคนหนึ่งคิดในเชิงสร้างสรรค์ หรือ อีกคนคิดในเชิงหาเสียง คนที่คิดในเชิงสร้างสรรค์ก็จะเห็นว่า ควรให้คนได้มีโอกาสกู้ยืมเงินและเมื่อมีงานทำก็ควรจะต้องคืน แต่คนที่ ไม่คิดในเชิงสร้างสรรค์คือคิดในเชิงหาเสียงอย่างเดียวก็จะคิดว่า เมื่อจบแล้วก็ไม่ต้องมาคืน ขอให้จบมามีงานทำก็แล้วกัน นี่ก็ถือว่าเป็นแนวคิดที่ต่างกันโดยสิ้นเชิง ซึ่งผมขอสนับสนุนแนวคิดแรกก็คือ จบแล้วก็ควรได้ตอบแทนบุญคุณบ้านเมืองโดยการคืนเงิน ที่กู้ยืมไปครับ

ถาม - ในส่วนของห้องสมุดรัฐสภาท่านเห็นว่า ควรเปิดโอกาสให้เยาวชนหรือประชาชนทั่วไปได้มีโอกาสเข้ามาเรียนรู้หรือใช้องค์ความรู้ของห้องสมุดด้วยไหมคะ

ตอบ - ผมว่าถ้ามีความพร้อมนะครับเมื่อไหร่ที่สภาเปิดหรือว่าเครื่องมือเครื่องมือเหล่านี้พร้อมรับบุคคลภายนอกได้ก็ควรจะเปิดโอกาสครับ

ถาม - ขอให้ท่านฝากถึงเด็กหรือเยาวชนที่มีโอกาสทางการศึกษา แล้วควรไขว่คว้าสิ่งเหล่านั้นไว้อย่างไรดีคะ

ตอบ - จริง ๆ เรื่องนี้ต้องยอมรับว่าต้องปลูกฝังคนให้มีความเชื่อ เรื่องการช่วยตัวเอง เรื่องการพัฒนาตัวเอง อย่างที่เรียนแล้วว่า การศึกษาไม่จำเป็นต้องอยู่ในโรงเรียนเสมอไป ยิ่งยุคสมัยนี้ที่มี เทคโนโลยีการสื่อสารที่สะดวกมากขึ้นกว่าเดิมก็สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองได้ แต่ว่าต้องสร้างความรู้สึกลึกซึ้งที่อยากจะเรียนรู้เพื่อหาความรู้ให้เกิดขึ้นให้ได้ แล้วทั้งผู้ปกครองก็ดี ทั้งฝ่ายบ้านเมืองก็ดี ก็ให้การสนับสนุนครับ

ถาม - ผลงานที่ท่านประทับใจที่สุดเกี่ยวกับการกระจายโอกาสทางการศึกษาคือเรื่องอะไร

ตอบ - สิ่งที่ผมภูมิใจเสมอก็คือว่าได้ใช้ประสบการณ์ชีวิตตัวเอง เมื่อตอนที่มาเรียนกรุงเทพฯ ที่ต้องหาวัดอยู่เพราะว่าพ่อแม่ส่งไม่ไหว พี่น้องเข้ามาเรียนน้อง ๆ ก็มาเรียนกันทุกคนเราก็ต้องตื่นนอนอยู่วัด ผมเรียนที่ธรรมศาสตร์ก็อยู่วัดอัมรินทร์ ช้ามเรือไปมา ๕๐ สตางค์ น้องผมเรียนที่จุฬาก็อยู่ที่วัดสำเหร่ นั่งรถไปกลับจุฬาสำเหร่ก็วันละบาท อันนี้ก็คือโอกาสของคนต่างจังหวัด เหมือนกับคนไทยที่ไปเรียนต่างประเทศนั่นแหละ เมื่อไม่มีญาติพี่น้องก็ต้องตื่นนอน ผมก็เป็นหนี้บุญคุณวัดเป็นหนี้บุญคุณหลวงพี่ หลวงพ่อ เป็นหนี้บุญคุณศาสนาเพราะว่าถ้าไม่มีวัดก็ลำบาก ผมเป็นหนี้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นหนี้สถาบันการศึกษา ผมเรียนเตรียมมหาวิทยาลัยศิลปากร ความรู้ที่ผมเรียนจากโรงเรียนเตรียม

กลายเป็นความรู้ที่ผมใช้เป็นเครื่องมือในการหาเงินระหว่างเรียน อยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คือรับจ้างเขียนรูป สิ่งเหล่านี้สังคมของเรามีวัฒนธรรมของตัวเองที่เราต้องตอบแทน ดังนั้นเมื่อเรามีโอกาสก็ต้องตอบแทนบุญคุณสังคม เพราะว่าค่าเล่าเรียนเอะอะไรเอะอะ ล้วนมาจากภาษีประชาชนทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นก็คิดว่าทำอะไรเราจะใช้โอกาสที่เรามีเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ไม่ใช่ที่เราเคยลำบากต้อไปนี้สับโอกาสหาความร่ำรวยหาความสุขเสีย เพราะเราเคยลำบากมาแล้ว แต่ผมคิดในอีกมุมหนึ่งว่าเราเคยลำบากมาแล้วทำอะไรที่ลูกหลานประชาชนถึงจะไม่ลำบากอย่างเราก็เลยคิดเรื่องนี้ขึ้นมา ดังนั้นเมื่อผมได้ยินสิ่งที่ศาสตราจารย์ นายแพทย์ท่านหนึ่งพูดถึงนโยบายหนึ่งให้ผมฟังในงานศพว่า “นายกชนวนรู้ใหม่มนโยบายที่ทำให้เด็กดีมีนมของท่านเนียทำให้คนไทยสูงขึ้น ๑๑ เซนติเมตร” ผมไม่เคยทราบเลยครับ ก็เลยไปค้นกันดู ดร.อิสระท่านก็ช่วยกันค้นดูปรากฏว่าเมื่อตอนเริ่มนโยบายให้เด็กดีมีนมทั่วประเทศ คืออนุบาล ๑ อนุบาล ๒ อนุบาล ๓ ป. ๑ ป. ๒ ป. ๓ ป. ๔ ซึ่งผมทำไว้นะครับ แต่ว่าพอคุณอภิสิทธิ์มา ท่านนายกอภิสิทธิ์ก็ได้ขยายถึง ป. ๕ ป. ๖ ด้วย แต่ว่าเมื่อตอนที่เริ่มทำเรื่องนี้ให้เด็กดีมีนมนี้ผมจำได้งบประมาณแผ่นดินก็มีน้อย แต่ว่าเป็นนโยบาย ก็เชิญผู้อำนวยการสำนักงานฯ มาคุยท่านก็ยอม และตั้งงบประมาณมาให้เด็กทั่วประเทศ อนุบาล ๑ ๒ ๓ และ ป. ๑ ป. ๒ ป. ๓ ป. ๔ ได้ดีมีนมทั่วประเทศ ก็ใช้เงินไปในขณะนั้นหลายร้อยล้าน ถึงปัจจุบันก็คงหลายพันล้าน เป็นหมื่นล้านแล้ว แต่ผลก็คือว่าในที่สุดสระเด็กที่เข้าเรียนเปลี่ยนไป ดร.กษมา วรวรรณ เลขาธิการ สปช. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สมัยนั้นก็เล่าให้ฟังว่าเสื้อกระโปรงกางเกงเบอร์ ๑ ขององค์การค้า
 ครูสภาขายไม่ออก เพราะหลังจากเด็กตีมนมแล้วสรีระของเด็ก
 ก็เปลี่ยนไป ผมได้ไปดูด้วยตัวเองไปที่ร้านค้าเลยไปถามด้วยตัวเอง
 แต่ที่คุณหมอได้บอกว่าเด็กสูงขึ้นเป็นเซนติเมตรนี้ไม่มีความรู้
 ก็ปรากฏว่าในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ หลังจากเราเริ่มโครงการนี้มา ๒-๓ ปี
 เขาวัดความสูงของเด็กไทยไว้อายุเท่านี้สูงเท่านี้ และต่อมาอีก
 ๑๐ กว่าปีเขาวัดความสูงของเด็กที่อายุเท่าเดิม จะเห็นว่าความสูง
 เปลี่ยนไปถ้าวเฉลี่ยประมาณ ๑๑ เซนติเมตร แต่ว่าที่ยืนยันจริง ๆ
 ก็คือ ทำไมประเทศไทยมีทีมวอลเลย์บอลหญิงแข่งกับบราซิลได้
 แข่งกับจีนได้ แข่งกับรัสเซียได้ แข่งกับอเมริกาได้ อันนี้ต้องชื่นชม
 ความสามารถของทีมวอลเลย์บอล แต่ว่าส่วนหนึ่งของการที่สรีระ
 ของสตรีไทยสูงขึ้นอย่างนี้มันก็มาจากนโยบายตีมนมเป็นตัวหลัก
 แต่ที่เรายังไม่รู้ก็คือสมองแต่ก็เชื่อว่าคงต้องดีกว่าเดิมแน่ อันนี้คือ
 ส่วนหนึ่งที่ผมภาคภูมิใจเพราะคนนอกคือศาสตราจารย์นายแพทย์
 เป็นคนมาเล่าให้ผมฟังนะครับ แต่ว่าในส่วนที่ทำให้คนมีโอกาส
 เรียนนี้ผมภูมิใจในแง่ที่ว่าเราสร้างคนที่เป็นทรัพยากรคนที่ไม่
 โอกาสกลับได้เรียนจนจบมหาวิทยาลัยและได้ทำงานราชการ
 ก้าวหน้า แต่สิ่งที่ผมติดใจก็คือว่าคนเหล่านี้เมื่อเรียนจบแล้วคินเงิน
 หรือไม่ อันนี้คือสิ่งที่ต้องรณรงค์และในสภานี้ก็เลยสอบถามว่าเจ้าหน้าที่
 ข้าราชการสภาผู้แทนฯ สองพันคนนี้กั๊ยมเงินเรียนก็คินคินหรือยัง
 ปรากฏว่า มีคนกั๊ยมและรับราชการที่นี้ร้อยกว่าคน ซึ่งสภาก็ได้ทำ
 โครงการให้สามารถกู้เงินยืมเงินเพื่อไปคินเงินกองทุน และผมเป็น
 ประธานสถาบันพระปกเกล้าก็ออกระเบียบให้ว่าต่อไปนี้ใครที่จะ
 มาเรียนสถาบันพระปกเกล้าหากเคยกั๊ยมเงิน กยศ. แล้วไม่คินเงิน

จะไม่รับ และที่สำคัญมากก็คือว่าได้ขอให้องค์กรทั้งหลายได้ตรวจสอบเพื่อจะได้ทราบว่านอกจากมีความรู้ก็ต้องเป็นคนดีด้วย ไม่ใช่รู้แต่เก่งในทางโกง ถ้าเริ่มต้นมีความรู้มีเงินเดือนกินแต่ไม่ยอมคืนเงินเท่ากับเราสร้างคนที่มีความรู้สูงแต่งงานชิ้นแรกก็คือโกงเงินหลวง เพราะถ้าไม่คืนเงินรุ่นน้องก็ไม่ได้เรียน เพราะเวลานี้เดี๋ยวนี้รัฐบาลเขาไม่ได้ตั้งบงให้แล้วเขาใช้เงินตั้งแต่เมื่อสมัยผมเป็นนายกหมุนเวียนจนกระทั่งบัดนี้หลายแสนล้านบาทนี่มาเป็นทุนหมุนเวียนให้เด็กได้เรียนก็หมื่นล้าน ดังนั้นจึงต้องเรียกร้องให้คนที่กั้มเงินและได้งานทำแล้วคืนเงินส่วนคนที่ยังไม่ม้งานทำก็เห็นใจว่ายังไม่ม้งานทำก็ต้องหาทางช่วยเหลือต่อไป และนี่คือสิ่งที่ภาคภูมิใจว่าได้ทำโครงการ ความจริงแล้วในตอนที่เป็นนักการเมืองนั้น ตอนที่ได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขผมเป็นคนเริ่มเรื่องรักษาฟรี รักษาฟรีเด็กและผู้สูงอายุ คือเอาเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเด็กอายุ ๑๒-๑๓ ขวบ รักษาฟรี และหลังจากนั้นก็ใช้เงินของกระทรวงศึกษาธิการสำหรับเด็กมัธยม หลังจากนั้นอายุ ๒๐ ก็รักษาฟรี แต่ช่วงเวลาที่อายุไม่เกิน ๒๐ ต้องจ่ายเงิน เวลาไปโรงพยาบาล แต่ถ้าฐานะไม่ดีก็ถือบัตรผู้มีรายได้น้อย วิธีนี้ก็ทำให้โรงพยาบาลไม่ล้มไม่เป็นหนี้เป็นสินเพราะได้เงินจากคนที่ม้งเงินมาช่วยแต่คนที่ไม่มีเงินก็ต้องบริจาคผมเป็นคนเริ่มต้นเรื่องนี้ขึ้นมา เพราะผมถือว่าช่องว่างของบ้านเมืองเราอย่าไปดูตัวเลขรายได้เสมอไปไม่จำเป็นว่าคนต้องรวยเท่ากัน ผมถือว่าเมื่อผมเป็นนายกรัฐมนตรีผมถึงหลักว่าผมไม่สามารถสร้างให้คนรวยเท่ากันหมดได้ทุกคนต้องอยู่ภายใต้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน อันนี้คือความเหลื่อมล้ำที่เราต้องทำให้ได้ เราอย่าให้เกิดความเหลื่อมล้ำเรื่องความมีความจน

ไม่มีระบบไหนไม่ใช่เฉพาะประชาธิปไตยคอมมิวนิสต์หรือเผด็จการ
ไม่มีวันที่เราจะทำให้คนรวยเท่ากันทุกคนได้ แต่ว่าจะอย่างไร
ถึงเขาจะรวยหรือเขาจะจนก็ตาม เขาจะต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย
อย่างเท่าเทียมกัน เมื่อใครทำผิดก็ต้องรับผิดไปตามกฎหมายไม่ใช่
รวยกว่าแล้วไม่มีความผิด จนผิดนิดเดียวก็เอาเรื่องมากอย่างนี้ไม่มี
ความยุติธรรม ซึ่งอันนี้เป็นส่วนสำคัญ ดังนั้นผมจึงมีความคิดว่ากรณี
ของคนที่มีโอกาสแล้วก็ต้องคิดชดเชยให้กับสังคมด้วย อันนี้เป็นส่วน
สำคัญเพราะประเทศนี้เป็นประเทศที่เปิดโอกาส คนมาจากประเทศ
ไหนก็ไม่รู้พ่อแม่มาจากต่างประเทศมาเติมโตมามีโอกาสได้
อย่างคนที่พ่อแม่มาจากอินเดีย รุ่นผมนะครับเรียนธรรมศาสตร์เนี่ย
โปกหัววันหนึ่งได้มีโอกาสเป็นประธานศาลฎีกา แล้วมาเป็น
องคมนตรี พ่อแม่มาจากเมืองจีนลูกเป็นผู้ว่าการธนาคาร
แห่งประเทศไทย ประเทศไทยจะเป็นอย่างนี้ประเทศไทยให้โอกาส
คนทุกคน เราจึงต้องนึกถึงบุญคุณของบ้านเมือง เพราะเหตุนี้อย่าไป
ทำอะไรรบกวนต่อความมั่นคงของบ้านเมือง อย่าไปทำอะไรรบกวน
การทุจริตโกงกิน ซึ่งจะทำให้บ้านเมืองเราทรุดโทรมซึ่งผมเห็นว่า
นอกเหนือจากเราจะทำให้คนมีความรู้มีคุณภาพแล้วเราก็ต้องสร้าง
คนดี ที่มีคุณธรรมและมีความซื่อสัตย์สุจริต พร้อม ๆ กันไปด้วยครับ

ถาม - มีคำถามสืบเนื่องที่ท่านได้เล่าเรื่องที่ท่านเคยได้รับโอกาสทางการศึกษามาทั้งหมด ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าเราอาจสรุปได้ว่าความรู้ไม่ใช่เป็นสิ่งเดียวที่เราได้รับจากการศึกษาแต่เรายังได้รับสิ่งอื่นอีกด้วย เช่น พันธมิตร และเรื่องอื่นๆ อีกมากมาย

ตอบ - เห็นด้วยครับ และผมเห็นว่าการศึกษาต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้ในชีวิตจริงด้วยไม่ใช่ดูความรู้ในตำราอย่างเดียว เขาถึงพยายามให้เด็กอย่างน้อยที่สุดก็ต้องมีกิจกรรมระหว่างเรียน ปฏิสัมพันธ์กับชีวิตจริง ต้องเจอทั้งสิ่งที่ผิดหวังและสมหวัง ผมเป็นกรรมการมหาวิทยาลัยบางแห่งนี้ นักศึกษานิสิตออกจากอกพ่อแม่มาอยู่หอพักประจำมีปัญหาทีเดียวก็ฆ่าตัวตาย เพราะอะไร เพราะเด็กโตขึ้นมาด้วยความอ่อนไหว เนื่องจากว่าพ่อแม่ดูแลดีเกินไปจนช่วยตัวเองไม่ได้เจอปัญหาเดียวก็คิดสั้นอันนี้เศร้ามากนะครับ อันนี้ผมคิดว่าทุกคนต้องเรียนรู้ให้ได้เมื่อเจอปัญหาอุปสรรคต้องรู้ว่าการต่อสู้เพื่อชนะอุปสรรคคืออะไร ต้องรู้จักอดทนในสิ่งที่ยังไม่ได้ ไม่ใช่เรียกร้องเอาอะไรทุกอย่างเหมือนกับเอาเปรียบคนอื่น

ในสังคม ถ้ามีคนที่ไม่น่าไว้ใจหรือไม่น่าเชื่อถือต่อส่วนรวม เราก็จะมีปัญหา เพราะฉะนั้นต้องสร้างคนที่มีประสบการณ์ในชีวิต แล้วก็มีความอดทนมีความเข้าใจ ที่เขาวาง IQ ก็ต้องมี EQ ไข่ไข่มกรับที่เราพูดกันมากก็คือต้องรู้จักรอคอยต้องรู้จักเสียสละให้คนอื่น ไม่ใช่คิดแต่จะเอาอย่างเดียวจะต้องรู้จักเสียสละให้สังคมส่วนรวมบ้าง เราจึงเรียกรื่องว่า เวลาที่มีคนระดับผู้ใหญ่ ข้าราชการ นักการเมือง ก็ตาม ที่คอร์รัปชั่นโกงกิน กับคนที่ซื่อสัตย์ก็ให้ย้อนกลับไปดูประวัติคนเหล่านั้นจะเห็นว่ามีความต่างกัน เช่น ฝึกมาตั้งแต่เด็กว่าเอาเปรียบคนอื่นตั้งแต่ต้น โกงคนอื่นตั้งแต่ต้น พอโตมาเป็นใหญ่เป็นโตก็โกง เพราะฉะนั้นเราก็ต้องสร้างพื้นฐานที่ดีตั้งแต่เด็ก ก็เลยเล่าว่าขณะนี้กำลังทำโครงการใหม่ เรียกว่าโครงการบ้านเมืองสุจริต ขึ้นในสภา ของบไว้ ๒๐ ล้าน ไม่ตั้งองค์กรใหม่ซึ่งสิ้นเปลืองเงินสิ้นเปลืองคน แต่เราจะทำผลงานร่วม เช่น เชิญอธิการบดี เชิญที่ประชุมมหาวิทยาลัย เชิญที่ประชุมราชภัฏ เชิญที่ประชุมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สื่อมวลชนและองค์กรมาร่วมปลูกฝังเยาวชนในโรงเรียนในสถาบันการศึกษา ให้ยึดความซื่อสัตย์สุจริต ในแง่การเมืองอย่าขายเสียงเหล่านี้ เป็นต้น แล้วก็ทำให้คนเหล่านี้มีภูมิต้านทานในระดับหนึ่ง ซึ่งถ้าเราทำได้อย่างนี้วันข้างหน้าเราก็อาจจะมีหลักประกันบ้าง ไม่ใช่ว่าเดี๋ยวนี้ใครมีเงินก็ซื้อเอา ลงสมัครผู้แทนมีเงินซื้อเอา ถ้าเป็นอย่างนี้ก็ไม่ต้องเลือกตั้งประมูลเอาเลยถ้าเป็นอย่างนี้นะครับ แล้วคนที่ซื้อมานี้ร้อยทั้งร้อยครับลงทุน ๒๐ ล้าน คุณคิดว่าเขาจะมาเอาคืนเดือนละแสนหรือเป็นไปไม่ได้ เขาต้องโกงตัวไม่โกงก็ให้พรรคโกง เพราะฉะนั้นเราต้องสร้างภูมิคุ้มกันการไม่โกงตั้งแต่เด็ก ๆ จะไปหวังขัดเกลาตอนอายุมากนี่ยาก

โครงการบ้านเมืองสุจริตนี้จึงได้เริ่มขึ้นแล้วครับ ขณะนี้กำลังตั้ง
กรรมการและจะนัดประชุมเพื่อให้คนเหล่านี้ไปช่วยรณรงค์ เช่น
ขอร่วมมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาว่าในช่วงโมงสอนวิชาอะไร
ก็ตาม ช่วยปลูกฝังเรื่องนี้ไปด้วยนะ ปลูกฝังเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต
ไปด้วย อันนี้เป็นวิธีที่คิดว่าไม่ได้เล็งผลเลิศนะครับ หวังเห็นว่าสมมุติ
ใน ๑๐๐ คนอาจน่าจะได้สัก ๑๐ ๒๐ ๓๐ ๔๐ คน ที่เริ่มปลูกฝัง
ความเชื่อว่าเป็นของไม่ดี ไม่ใช่ว่าโตขึ้นมา มีโอกาสเมื่อไหร่โกง
เมื่อนั้น ในที่สุดคนเหล่านี้เมื่อเติบโตเป็นข้าราชการเป็นอะไร
เป็นนักการเมืองขึ้นมา ก็โกง นี่คือสิ่งที่เกิดขึ้นจริงที่เกิดขึ้น
ในบ้านเมืองที่จำเป็นต้องไประงับยับยั้งหรือต่อต้าน ที่คิดเรื่องนี้
ขึ้นมาผมคิดว่าไม่สามารถปล่อยเรื่องนี้เลยตามเลยดูดย
ตามยถากรรมได้จึงต้องคิดโครงการและทุกฝ่ายก็เห็นด้วย
หลายฝ่ายอยากมาร่วมแต่เราไม่สามารถตั้งกรรมการได้มากเกินไป
อันนี้คือสิ่งหนึ่งที่เราเริ่มในสมัยที่ผมเข้ามาเป็นประธานรัฐสภา

ถาม - ท่านมีอะไรจะฝากเพิ่มเติมไหมคะ

ตอบ - อยากจะถือโอกาสให้พี่น้องประชาชนทุกวัยนะครับ ทุกหมู่เหล่าและทุกพื้นที่ ขอให้มีความเชื่อมั่นการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เราตัดสินใจเลือกวิถีทางนี้แล้วเมื่อ ๘๘ ปีที่แล้วหลังเปลี่ยนแปลง การปกครองเราตั้งใจเลือกแล้วเราไม่ควรที่จะไปคิดลังเลใจ ที่จะรับ สถาบันนี้หรือไม่รับสถาบันนี้ ไม่ควร เราก็คควรที่ว่ามีอะไรที่เป็น จุดอ่อนต้องปรับปรุงแก้ไข แต่ไม่ควรเปลี่ยนแนวเป็นอย่างอื่น ระบบนี้เป็นระบบที่ให้ความเคารพนับถือสิทธิของประชาชน แต่เรา อย่าเรียกร้องสิทธิจนลืมหน้าที่ เราต้องย้ำเรื่องหน้าที่ ดังนั้นเยาวชน ของเราประชาชนของเราต้องสนใจว่าเรามีหน้าที่ทำอะไร ผมได้ใช้ พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ เรื่องหน้าที่ซึ่งพระองค์ท่านรับสั่งเมื่อปี ๒๕๕๒ และปี ๒๕๕๓ ปกติ พระองค์ท่านจะไม่รับสั่งซ้ำ แต่ ๒ ปีนั้นจะซ้ำว่า “ให้แต่ละฝ่าย ทั้ง ผู้ใหญ่และหมู่คนทุกระดับ รวมทั้งประชาชนพิจารณาให้ถ่องแท้ว่า หน้าที่ท่านคืออะไร แล้วทำหน้าที่นั้นด้วยความซื่อสัตย์ให้ดีที่สุด” ถ้าเราทำได้แบบนี้ ปัญหาต่าง ๆ ในบ้านเมืองเราแก้ได้หมดครับ เพราะปัญหากับบ้านเมืองเป็นของคู่กัน อย่าไปตกใจเวลามีปัญหา บ้านเมืองที่ไม่มีปัญหาไม่มีหรือครับ ล้วนมีทั้งนั้นมีแต่ว่าเปิดเผย หรือปกปิดไว้ งานมันมีปัญหาเกิดขึ้นก็ต้องแก้ไข ใครมีหน้าที่อะไร ก็ต้องทำในสิ่งนั้น หลายเรื่องที่เกิดขึ้นมาเพราะคนที่รับผิดชอบไม่ทำ หน้าที่ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ จึงได้นำเรื่องนี้มารับสั่งในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ และ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ สองปีซ้ำถ้าอย่า

เหมือนกันทั้งหมดมีเปลี่ยนบางพยางค์เท่านั้นเอง ก็คือ “ให้ท่านทั้งหลายในสมาคมนี้ และให้ท่านทั้งหลายในที่นี้ รวมทั้งประชาชนทุกหมู่เหล่า พิจารณาให้ถ่องแท้ว่า หน้าที่ท่านคืออะไร แล้วทำหน้าทีนั้นให้ดีที่สุดด้วยความซื่อสัตย์ด้วยความรับผิดชอบ” อันนี้คือหัวใจของการที่เราปลูกฝังเรื่องหน้าที่ อย่าไปสอนเรื่องสิทธิเรียกร้อง แต่หน้าที่ไม่สนใจ อย่างนี้ไม่ดีบ้านเมืองก็อยู่ไม่รอด แม้กระทั่งเรื่องเล็ก ๆ ก็ไม่ใช่เรื่องเล็กหรือครับเป็นเรื่องที่ทุกคนรู้ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ยังรับสั่งว่า “ทุกคนต้องประหยัดนะถ้าไม่ประหยัดล่มจม” ผมจำแม่นเลยครับคำเหล่านี้ ผมถึงได้พูดกับพวกเราในสภาว่าเราโซคติที่มีหน่วยงานอยู่ในนี้ทั้งหมดเราไม่มีสาขาในต่างจังหวัด เราสามารถให้นโยบายและบอกกันวันนี้ได้เลย หากเราประหยัดอะไรได้ง่าย ๆ เช่น ผมอยู่ในห้องทำงานพอผมออกไปทานข้าวผมก็ปิดไฟ แต่เครื่องปรับอากาศปิดไม่ได้เนื่องจากเป็นระบบส่วนกลางหรือเมื่อเลิกงานไม่ต้องรอให้นักการมาปิดให้เราก็กปิดของเราเอง ๑ คนไม่ค่อยเห็นผลหรือครับ ๑๐ คนก็เห็นยาก ร้อยคนก็เห็นไม่ชัด พันคนก็คงจะเห็นแล้วว่าวันหนึ่งมันประหยัดได้เท่าไร อย่างที่ผมไปดู ห้องทำงาน ห้องละหมาด ห้องพุทธ ห้องคริสต์ไม่มีคนใช้ ทั้งอาทิตย์แต่ว่าไฟเปิดสว่างจ้าทุกวัน ซึ่งไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย เรื่องเหล่านี้อันนี้คือสิ่งที่ขอความร่วมมือจากพี่น้องในสำนักงานที่ว่าทุกอย่างเราต้องช่วยกันประหยัด เพื่อว่าจะได้ประหยัดเงินที่เราใช้ทุกบาททุกสตางค์ซึ่งมาจากภาษีของประชาชน เป็นของประชาชนทั้งสิ้น อันนี้วางแผนไว้เนื่องจากสภาใหม่ ในวันหน้าว่าเราจะใช้ค่าไฟอย่างนี้ต่อไปไม่ไหวนะ จะต้องคิดหาทางว่าเราจะประหยัดได้อย่างไรไม่เช่นนั้นค่าใช้จ่าย ค่าไฟ ค่าพลังงานต่อเดือน

โดยเฉพาะเครื่องปรับอากาศเนี่ย ต่อปีเราไม่รู้ว่าก็ร้อยก็พันล้าน
ในวันข้างหน้า เราควรคิดเผื่อไว้ตั้งแต่เดี๋ยวนี้ เช่นเดียวกับหน่วยงาน
ทั้งหลาย ขอให้พี่น้องประชาชน ผมขอใช้พระบรมราโชวาทของ
ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ที่รับสั่งเอาไว้เพื่อนำมากล่าวให้เป็นข้อคิดกับ
พี่น้องประชาชนเจ้าหน้าที่ทุกระดับว่า ขอให้พิจารณาว่าหน้าที่ของ
ท่านนั้นคืออะไร และท่านทำหน้าที่นั้นให้ดีที่สุด ไม่ว่าต่อหน้าและ
ลับหลังใครก็ตาม ขอฝากไว้ครับ

หนังสือมนุษย เล่มที่ ๒ เรื่อง “ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง” โดย นายวัชร แดงสุภา แบ่งออกเป็น ๒ ตอน

การดำเนินการจัดทำหนังสือมนุษยครั้งนี้ เริ่มจัดทำโดยคณะทำงานดำเนินการห้องสมุดมนุษยออนไลน์ โดยมี นายอุดมศักดิ์ โกสิทธิ์ คณะทำงาน เป็นผู้รับผิดชอบประสานงาน ถ่ายทำและจัดทำภาพประชาสัมพันธ์ และ นายสมเกียรติ หารังศรี คณะทำงานเป็นผู้ดำเนินการตัดต่อวีดิทัศน์ ซึ่งได้รับอนุญาตจากรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้เผยแพร่ได้เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๕

สำหรับการเผยแพร่หนังสือมนุษย เล่มที่ ๒ ได้มีการเผยแพร่ช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ดังนี้

๑. เว็บไซต์รัฐสภา
๒. เว็บไซต์หอสมุดรัฐสภา
๓. เฟซบุ๊ก แฟนเพจ “หอสมุดรัฐสภา”
๔. เฟซบุ๊ก แฟนเพจ “วิทยุและโทรทัศน์รัฐสภา”
๕. ป้ายประกาศดิจิทัล (Digital Signage) ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

**คณะทำงานดำเนินการห้องสมุดมนุษยออนไลน์ สำนักวิชาการ
ขอเชิญรับชมหนังสือมนุษย ฉบับที่ ๒ เรื่อง ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง**

นายวัชรพล แดงสุภา
เกษตรกรตามแนวทางป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง
หนังสือมนุษย ฉบับที่ ๒

สภากษพีอริบชม

ตอนที่ 1 ตอนที่ 2

คณะทำงานดำเนินการห้องสมุดมนุษยออนไลน์ สำนักวิชาการ

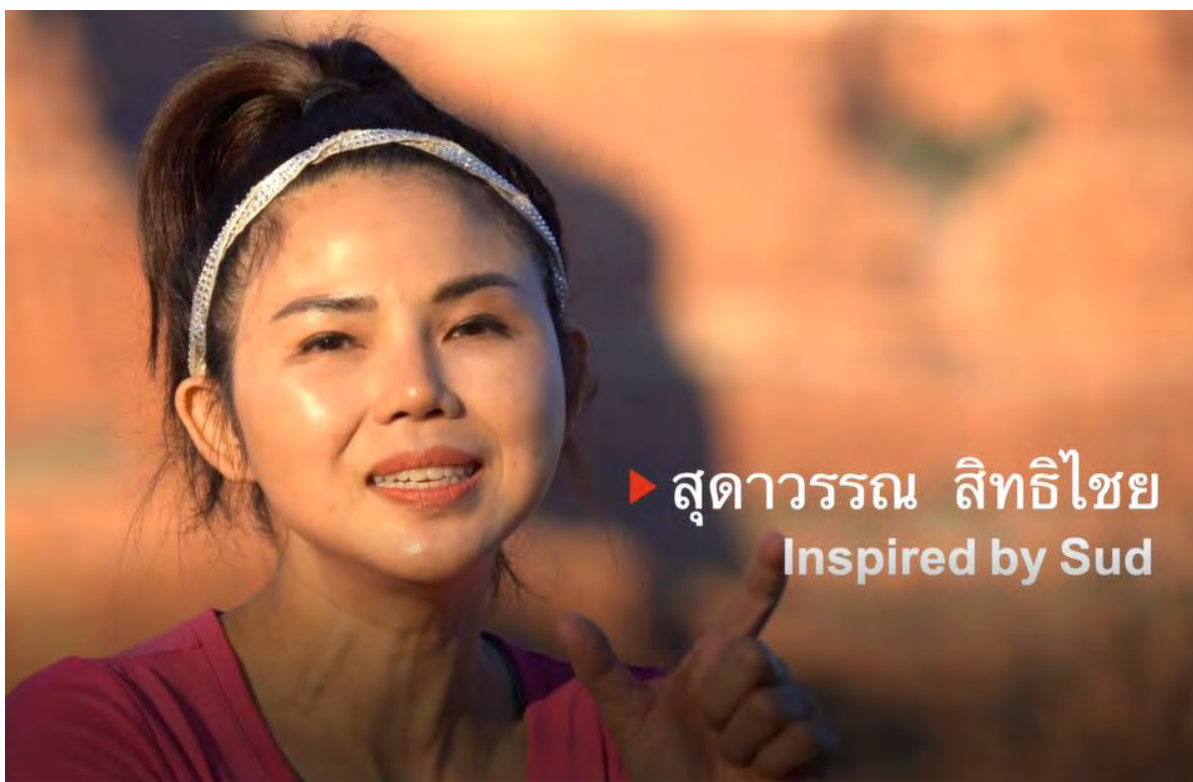
หนังสือมนุษย เล่มที่ ๓ เรื่อง “Inspired by Sud Youtuber สอนทำอาหารไทยในต่างแดน”

โดย นางสาวสุดาวรรณ สิทธิไชย

การดำเนินการจัดทำหนังสือมนุษยครั้งนี้ รับผิดชอบโดยนางสาวปริยานุช คลอวุฒิวัฒน์ ประธานคณะทำงานฯ ดำเนินการถ่ายทำและตัดต่อวีดิทัศน์เบื้องต้นโดย นางสาวพัชรีวรรณ เบ้าดี และ นายสมเกียรติ หะรังศรี คณะทำงานเป็นผู้ดำเนินการตัดต่อวีดิทัศน์ให้สมบูรณ์ ซึ่งได้รับอนุญาตจากรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้เผยแพร่ได้เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๕

สำหรับการเผยแพร่หนังสือมนุษย เล่มที่ ๓ ได้มีการเผยแพร่ช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ดังนี้

๑. เว็บไซต์รัฐสภา
๒. เว็บไซต์หอสมุดรัฐสภา
๓. ป้ายประกาศดิจิทัล (Digital Signage) ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๔. เฟซบุ๊ก แพนเพจ “วิฑูและโทรทัศน์รัฐสภา”
๕. เฟซบุ๊ก แพนเพจ “หอสมุดรัฐสภา”
๖. เฟซบุ๊ก แพนเพจ “LIRT : คลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ”
๗. แอปพลิเคชันไลน์ LibraryonLINE

หนังสือมนุษย เล่มที่ ๔ เรื่อง “การฝึกจิตหนทางในการดับทุกข์และสืบสานศาสตร์พระราชา”

โดย พระอาจารย์ธวัชชัย ธัมมทีโป และพระอาจารย์สุรพจน์ สัทธาธิโก แบ่งออกเป็น ๔ บท ดังนี้

บทที่ ๑ ฝึกจิตคืออะไร

บทที่ ๒ จิตที่ฝึกดีแล้วกับการสืบสานศาสตร์พระราชา

บทที่ ๓ จิตที่ฝึกดีแล้วกับเศรษฐกิจพอเพียง

บทที่ ๔ ฝึกจิตเพื่อดับทุกข์

การดำเนินการจัดทำหนังสือมนุษยครั้งนี้ รับผิดชอบโดยนางสาวปรียานุช คลอวุฒิวัฒน์ ประธานคณะทำงานฯ ดำเนินการถ่ายทำและตัดต่อวีดิทัศน์เบื้องต้นโดยนางสาวดวงฤทัย อักษรราชย์พฤษ และนายสมเกียรติ หะรังศรี คณะทำงานเป็นผู้ดำเนินการตัดต่อวีดิทัศน์ให้สมบูรณ์ ซึ่งได้รับอนุญาตจากรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้เผยแพร่ได้เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๕

สำหรับการเผยแพร่หนังสือมนุษย เล่มที่ ๓ ได้มีการเผยแพร่ช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ดังนี้

๑. เว็บไซต์รัฐสภา
๒. เว็บไซต์หอสมุดรัฐสภา
๓. ป้ายประกาศดิจิทัล (Digital Signage) ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๔. เฟซบุ๊ก แพนเพจ “วิฑูและโทรทัศน์รัฐสภา”
๕. เฟซบุ๊ก แพนเพจ “หอสมุดรัฐสภา”
๖. เฟซบุ๊ก แพนเพจ “LIRT : คลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ”
๗. แอปพลิเคชันไลน์ LibraryonLINE

คณะทำงานดำเนินการห้องสมุดมนุษย์ออนไลน์ สำนักวิชาการ

ขอเชิญรับชม

หนังสือมนุษย์ เล่มที่ ๓ เรื่อง
"Inspired by Sud: Youtuber
สอนทำอาหารไทยในต่างแดน"
โดย นางสาวสุดาวรรณ สิทธิไชย

สแกนเพื่อรับชม

หนังสือมนุษย์ เล่มที่ ๔ เรื่อง
"การฝึกจิตหนทางในการดับทุกข์และสืบสานศาสตร์
พระราชา" โดย พระอาจารย์ธวัชชัย ธรรมทีโป และ
พระอาจารย์สุรพจน์ สัทธาธิโก

สแกนเพื่อรับชม

หนังสือมนุษย เล่มที่ ๕ เรื่อง “เทคนิคการจำแบบไม่ต้องจำที่จิตแพทย์อยากบอกคุณ” โดย นางสาวศุภพรรัตน์ สุขพุ่ม รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การดำเนินการจัดทำหนังสือมนุษยครั้งนี้ นางจำเรียง ประสงค์ดี รองประธานคณะทำงานฯ เป็นผู้รับผิดชอบ และนายสมเกียรติ หะรังศรี คณะทำงานเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทำและตัดต่อวีดิทัศน์ ซึ่งได้รับอนุญาตจากรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้เผยแพร่ได้เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๕

สำหรับการเผยแพร่หนังสือมนุษย เล่มที่ ๕ ได้มีการเผยแพร่ช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ดังนี้

๑. เว็บไซต์รัฐสภา
๒. เว็บไซต์หอสมุดรัฐสภา
๓. เฟซบุ๊ก แฟนเพจ “หอสมุดรัฐสภา”
๔. เฟซบุ๊ก แฟนเพจ “วิทย์และโทรทัศน์รัฐสภา”
๕. ป้ายประกาศดิจิทัล (Digital Signage) ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ขอเชิญ
รับชม

หนังสือมนุษย ฉบับที่ 5

เรื่อง เทคนิคจำแบบไม่ต้องจำที่จิตแพทย์อยากบอกคุณ

นางสาวศุภพรรัตน์ สุขพุ่ม
รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สแกนเพื่อรับชม

คณะทำงานดำเนินการห้องสมุดมนุษยออนไลน์ สำนักวิชาการ

รายชื่อหนังสือมนุษยที่อยู่ในระหว่างดำเนินการจัดทำ

ลำดับ ที่	เรื่อง	วิทยากร	ผู้รับผิดชอบจัดทำ
๑	การเพาะต้นตาล	อยู่ระหว่างการประสาน วิทยากร	จิตาภา ทับเกษมปิติ โสภา
๒	เทคนิคการเป็นล่าม	นางสาวพรพิมล หาญเศรษฐานนท์ นักวิเทศสัมพันธ์เชี่ยวชาญ นายวรเทพ เชื้อเจ็ดองค์ นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ พิเศษ	สายฝน ดิงาม
๓	การจัดการหนังสือมีคุณค่าที่เปี่ยมน้ำ	แสงเดือน ผ่องพุ่ม	ปริยานุช คลอวุฒิวัดน์
๔	นักเขียนนวนิยายในยุคสังคมออนไลน์	ชญาภา ไตรรัตน์วรกุล	ปริยานุช คลอวุฒิวัดน์
๕	นักกฎหมายนิติบัญญัติ	ปิยะนาถ รอดม้วย	ปริยานุช คลอวุฒิวัดน์
๖	พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว กษัตริย์นักประชาธิปไตย	ณัฐกฤษณ์ วงศ์เจริญ	ปริยานุช คลอวุฒิวัดน์
๗	งานวิจัยกับสถาบันนิติบัญญัติ	อุษา โฆษิตตระกูล	ปริยานุช คลอวุฒิวัดน์
๘	ความร่วมมือทางด้านวิจัยระหว่าง สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร กับ สกสว.	นาริลักษณ์ ศิริวรรณ	ปริยานุช คลอวุฒิวัดน์
๙	การใช้ยาหอม	ณิชาภา อัจฉริยสุชา	ปริยานุช คลอวุฒิวัดน์

บรรณานุกรม

- คงศักดิ์ สัจจมานนท์. (๒๕๕๗). ห้องสมุดมนุษย์ (Human Library). สืบค้นจาก http://www.thapra.lib.su.ac.th/m-talk/attachments/article/94/Human_library.pdf
- จักรกฤษณ์ สิริริน. (๒๕๖๑) ห้องสมุดมนุษย์ (ตอนจบ). สืบค้นจาก <http://www.okmd.tv/blogs/nascent-objects/ห้องสมุดมนุษย์-ตอนจบ-2>
- หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (๒๕๕๖) สรุปการเข้าร่วมสัมมนา ปฏิบัติการพัฒนาเครือข่ายห้องสมุดมีชีวิตแบบ Human Library. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/424276>